

Samen in actie tegen armoede en schulden

Minima- en schuldhelpverlenings-
beleid 2021-2024

Inhoud

Inleiding

Ontwikkelingen

Feiten en cijfers

Waar staan we
voor?

Regelingen

Meten
en effecten

Financiën

Voorwoord

Stichtse Vecht wil een gemeente zijn waarin iedereen kan meedoen. De financiële situatie van inwoners kan er voor zorgen dat niet iedereen in onze gemeente daartoe in staat is. Ook kan financiële nood zorgen voor problemen op andere gebieden, zoals gezondheid of het vinden of behouden van een baan.

We willen financiële belemmeringen van onze inwoners zoveel mogelijk voorkomen en wegnemen waar mogelijk. Daarom ben ik blij dat dit beleidsplan is opgesteld. Het geeft handen en voeten aan ons uitgangspunt om iedereen in onze gemeente mee te laten doen. We beschrijven hoe wij inwoners die het niet breed hebben, schulden hebben of in armoede leven ondersteunen.

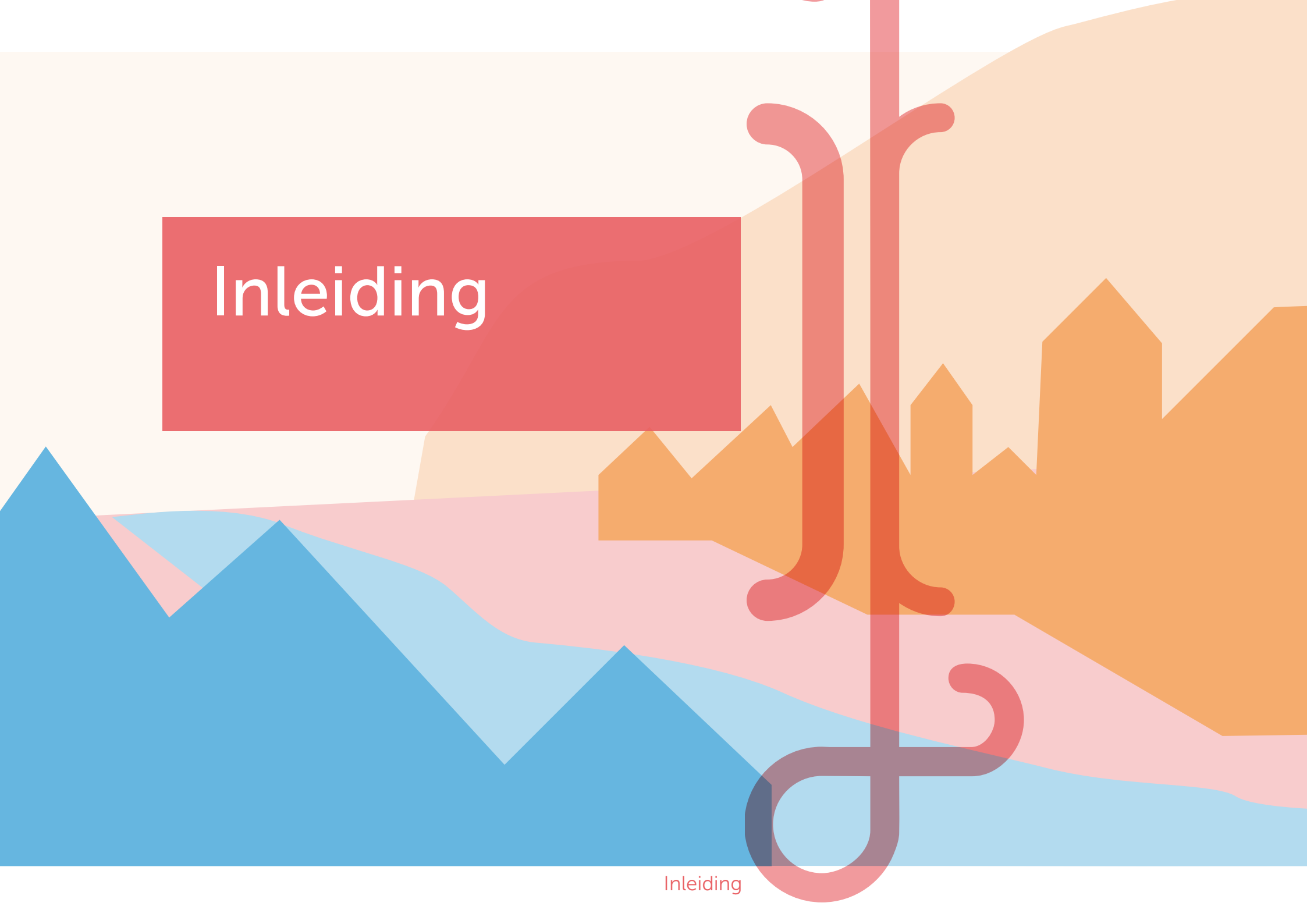
We kiezen voor een aanpak waarbij we zo snel mogelijk stabiliteit en rust creëren. We gaan investeren in voorlichting, preventie en het vroegtijdig signaleren van schulden, zodat financiële problemen niet onnodig verder escaleren. We vinden het belangrijk dat alle kinderen dezelfde kansen hebben om hun talenten te ontplooien, ongeacht het inkomen van hun ouders. Met het kindpakket zorgen we ervoor dat ieder kind mee kan doen met sporten, schoolreisjes of zwemles, ook als hun ouders een niet zo goed gevulde portemonnee hebben.

In deze aanpak staan we niet alleen, maar we doen het samen met een groot aantal waardevolle maatschappelijke organisaties en betrokken inwoners. Het is mooi om te merken dat er zoveel saamhorigheid is om te werken aan een Stichtse Vecht waarin mensen centraal staan en iedereen de kans krijgt om een eerlijk en fatsoenlijk bestaan op te bouwen.

Ik heb er vertrouwen in dat we met de doelstellingen en activiteiten uit dit beleidsplan veel inwoners kunnen helpen naar een (financieel) gezonde toekomst.

Maarten van Dijk

wethouder Werk & Inkomen, Economie en Leefomgeving

The background is a composition of various geometric shapes. On the left, there are several blue triangles of different sizes, some overlapping. To their right is a light pink area. Further right is a large orange shape with a jagged, mountain-like top edge. A large, stylized letter 'J' in a reddish-pink color is positioned on the right side, extending from the top to the bottom. The word 'Inleiding' is written in white inside a red rectangle in the upper left, and also in a smaller red font at the bottom center.

Inleiding

Inleiding

Inleiding

Aanleiding - Schuldhelpverlening is een wettelijke taak voor gemeenten en in het kader van deze wettelijke taak moet iedere gemeente een beleidsplan opstellen. Ons huidige beleidsplan schuldhelpverlening gaat over de periode 2016 tot 2020. Een nieuw beleidsplan is dus nodig. Daarnaast is het minimabeleid de laatste jaren op losse onderdelen gewijzigd als gevolg van autonome ontwikkelingen of bestuurlijke ambities. Deze aanpassingen zijn in een tijdspad van jaren gedaan. Een herijking is nodig om het minima- en het schuldhelpverleningsbeleid aan te passen aan de huidige samenleving en (wettelijke) kaders, waaronder het Integraal Beleidskader Sociaal Domein (IBK) en het Collegewerkprogramma 2018-2022 (CWP).

Het minimabeleid en het schuldhelpverleningsbeleid hebben veel raakvlakken. Er is een overlap in de doelgroep en de inzet of inspanningen vanuit deze terreinen kunnen in elkaars verlengde liggen en elkaar versterken. Soms voorkomen we door de inzet van minima-voorzieningen dat er schulden ontstaan, soms biedt een voorziening uit het minimabeleid verlichting in problematische (financiële) situaties. Vanwege deze raakvlakken leggen we het nieuwe minima- en schuldhelpverleningsbeleid in één nota vast.

De invloed van corona

Op het moment van schrijven van deze nota waart over heel de wereld het coronavirus rond, zo ook in Stichtse Vecht. Een ingrijpende gebeurtenis voor onze inwoners, onze partnerorganisaties, ondernemers en de gemeente zelf. Echter zien wij ook dat partijen hun samenwerking intensiveren en dat er mooie initiatieven ontstaan om de inwoners van Stichtse Vecht zo goed mogelijk bij te staan in deze moeilijke tijd. Ook zorgt de coronacrisis er voor dat maatschappelijke organisaties signaleren waar de (schuld-) hulpverlening beter kan of moet.

Het kabinet heeft een omvangrijk steunpakket ingesteld om zelfstandig ondernemers, werkgevers en werknemers te ondersteunen en het aantal ontslagen en faillissementen zoveel mogelijk te beperken. Ondanks deze maatregelen wordt de komende jaren een toename van het aantal mensen met een uitkering, een lager inkomen en/of schulden verwacht. Het steunpakket is als tijdelijke ondersteuning gepresenteerd, maar door de aanhoudende crisis is dit

pakket de afgelopen maanden meerdere keren verlengd. Eind 2020 is een aanvullende regeling aangekondigd voor inwoners die tussen wal en schip vallen. Hoe de steunmaatregelen van het kabinet zich de komende tijd ontwikkelen blijft onzeker. Het zorgt voor een constant wisselende situatie, waarop we ons moeten blijven aanpassen.

Sommige acties uit dit plan hebben extra en/of nieuwe werkzaamheden tot gevolg, andere activiteiten zijn er juist op gericht de druk op de (gemeentelijke) uitvoering te verlichten. De gevolgen van de corona-crisis brengen ook op dit vlak onzekerheden met zich mee. We weten niet hoe groot de toestroom van cliënten in de toekomst is. Dit kan gevolgen hebben voor het tempo waarin we de acties kunnen realiseren. In de uitvoering van het plan hebben we voortdurend en nadrukkelijk aandacht voor de beschikbare capaciteit en organisatorische ontwikkelingen.

De aanpak

Er zijn twee aparte startnotities vastgesteld door het college en gedeeld met de gemeenteraad. Uitgangspunt bij deze notities was een nauwe en zorgvuldige afstemming van beide processen en om daar waar mogelijk gezamenlijk op te trekken vanwege de inhoudelijke raakvlakken. Dit heeft er uiteindelijk toe geleid dat één nota is opgesteld voor beide onderwerpen.

In een vroeg stadium is gesproken met een aantal ketenpartners waaronder Leef Maatschappelijke Dienstverlening, de Voedselbank en Stichting Leergeld. Ook de Adviesraad

Sociaal Domein heeft bij de start input geleverd. Uiteraard hebben we ook input opgehaald bij collega's in de organisatie, waaronder de junior adviseurs. Hen is gevraagd input te leveren voor en over de doelgroepen kinderen en jongeren.

Diverse informatiebronnen zijn gebruikt om een goed beeld te vormen van zowel de landelijke als lokale situatie. Voorbeelden hiervan zijn de Minima-effectrapportage uit 2017, het Rekenkameronderzoek (d.d. 2015), het cliëntervaringsonderzoek van Werk & Inkomen (2019) en de terugblikken op het beleid van de afgelopen jaren. Deze input en die afkomstig uit de gevoerde gesprekken vormt, samen met het Integraal Beleidskader Sociaal Domein en het Collegewerkprogramma 2018-2022, de basis voor dit plan.

De commissie Sociaal Domein is in oktober 2020 gevraagd input te leveren via een peilnotitie, waarin de voorlopige speerpunten zijn geformuleerd. De input van de commissie is gebruikt om dit plan verder te ontwikkelen. Er zijn gesprekken gevoerd met inwoners die zelf ervaringen hebben opgedaan met het gemeentelijk minima- en schuld-hulpverleningsbeleid, dan wel nauw betrokken zijn bij inwoners die hiermee te maken hebben (gehad). In dit kader is ook gesproken met een ervaringsdeskundige die werkzaam is bij een landelijke organisatie.

Een eerste concept versie is voorgelegd aan een maatschappelijke partner en de Adviesraad Sociaal Domein. Het definitieve concept van de nota is vervolgens formeel voor advies voorgelegd aan de Adviesraad Sociaal Domein, voordat het plan ter besluitvorming is aangeboden aan het college en de gemeenteraad.

Ontwikkelingen

The background features a series of overlapping, semi-transparent geometric shapes in shades of yellow, orange, pink, and blue, creating a layered, mountain-like effect. A large, stylized, orange-outlined letter 'D' is positioned on the right side, partially overlapping the yellow and orange shapes. In the bottom right corner, there is a grey, stylized logo that resembles a lowercase 'd' or a knot.

Ontwikkelingen

Ontwikkelingen

Er is de afgelopen jaren veel gebeurd op het terrein van armoedebestrijding en het voorkomen en terugdringen van schulden, zowel landelijk als lokaal. We schetsen in dit hoofdstuk enkele belangrijke ontwikkelingen en blikken terug op het gemeentelijke beleid van de voorgaande jaren. Dit alles is betrokken bij de totstandkoming van dit beleidsplan voor de komende jaren.

Landelijke ontwikkelingen

De maatschappelijke bewustwording rondom risicovolle en problematische schulden is de afgelopen jaren enorm toegenomen. Naar schatting hebben bijna 1,4 miljoen Nederlandse huishoudens problematische schulden of een risico hierop. De overkoepelende opgave waar we voor staan is het aanpakken en voorkomen van armoede en schuldenproblematiek, het terugdringen van het aantal mensen met problematische schulden en het effectiever helpen van mensen met schulden. Schulden voorkomen en oplossen is waar het om draait. Dit is één van de opgaven uit het Interbestuurlijk Programma (IBP). Gemeenten, de VNG en het Rijk trekken gezamenlijk op in de aanpak van schulden. Zowel lokaal, regionaal als landelijk ontstaan initiatieven, instrumenten en regelingen die bijdragen aan deze opgave. Het is zaak deze zo goed mogelijk in te zetten in onze lokale situatie.

Om die reden is de Brede Schuldenaanpak in 2018 geïntroduceerd waar alle betrokken partijen, vanuit een gedeeld beeld en dezelfde uitgangspunten, het schuldenbeleid invullen en uitvoeren. In die brede aanpak zijn de belangrijkste doelen:

- Preventie en vroegsignalering: het voorkomen van problematische schulden en het treffen van maatregelen om problematische schulden terug te dringen;
- Effectieve schuldhulpverlening: afspraken om inwoners met schulden effectiever te helpen;
- Sociale incasso: bevorderen van een zorgvuldige en maatschappelijk verantwoorde incasso.
- Om deze doelstellingen te bereiken, wordt landelijk

ingezet op voorlichting, stimulering en het opschalen van slimme combinaties van effectieve methodieken. Om de ambities te realiseren, is echter ook handelingsperspectief en grondslag bij de betrokken instanties nodig. Er zijn om die reden vier (wijzigingen van) wetten geïntroduceerd:

Wijziging van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs)

– ingegaan per 1 januari 2021

De Wgs noemde tot 1 januari 2021 vroegsignalering niet expliciet als een taak van de gemeente en ging ervanuit dat inwoners zelf informatie aanleveren die nodig is voor het starten van het schuldhulpverleningsproces. Hierdoor hadden gemeenten geen grondslag om gegevens te verzamelen in het kader van vroegsignalering. En de schuldhulpverleners konden onder de oude wetgeving geen gegevens voor de burger opvragen uit de beschikbare gegevensbronnen. Dit belemmerde een snelle en efficiënte schuldhulpverlening.

De wijziging van de Wgs faciliteert enerzijds de gegevensuitwisseling tussen schuldhulpverleners en schuldeisers met als doel vroegsignalering van schulden en creëert anderzijds een grondslag voor de gegevensuitwisseling voor het besluit over de toegang tot en het plan van aanpak voor de schuldhulpverlening.

Adviesrecht gemeenten bij schuldenbewind – ingegaan per 1 januari 2021

Gemeenten zijn nu niet op de hoogte wanneer de rechter wordt verzocht om bewind uit te spreken voor inwoners met problematische schulden. Maar de gemeente draait wel vaak via de bijzondere bijstand op voor de kosten die gemaakt worden. Gemeenten kunnen rechters straks adviseren over de vraag of iemand met problematische schulden hulp moet krijgen van een beschermingsbewindvoerder. Verder krijgt de rechter de mogelijkheid om alternatieve vormen van ondersteuning af te wegen bij de beoordeling van het verzoek tot instelling van schuldenbewind.

Wet vereenvoudiging beslagvrije voet – ingegaan per 1 januari 2021

De Wet wijzigt drie grote onderdelen van het beslag- en executierecht: eenduidige manier van berekenen van de beslagvrije voet, de vaste beslagvolgorde, de coördinerend deurwaarder.

Wet stroomlijning keten voor derdenbeslag – wetsvoorstel in ontwikkeling

De Wet stroomlijning keten voor derdenbeslag biedt een grondslag voor gegevensuitwisseling tussen beslagleggende partijen in geval van samenloop van derdenbeslagen en verrekeningen via het beslagregister.

Vanuit de Rijksoverheid is al jaren aandacht voor het bestrijden van armoede onder kinderen. In 2017 heeft de Kinderombudsman hier een uitgebreid advies over uitgebracht. Ook in de komende periode is het bestrijden van armoede onder kinderen een belangrijk aandachtspunt, als onderdeel van de brede schuldenaanpak. In 2020 is op initiatief van de Rijksoverheid het platform Sam& gestart, waar landelijke organisaties zoals het Jeugdfonds Sport en Cultuur en Stichting Leergeld op zijn aangesloten. Het doel is om alle kinderen in Nederland te bereiken die in armoede leven. Kinderen moeten kunnen meedoen, op schoolreisje kunnen en muziekles volgen. Sam& zorgt er voor dat de hulpvragen van ouders of intermediairs op de juiste plek terecht komen, bijvoorbeeld bij het Jeugdfonds Sport en Cultuur.

Lokale ontwikkelingen

Voorliggend veld

Het Sociaal Domein is volop in ontwikkeling in Stichtse Vecht. Een belangrijke ontwikkeling is de heroriëntatie van het voorliggende veld en de gesprekken die in dat kader worden gevoerd met de Vitale Coalitie. De organisaties die zijn aangesloten bij het netwerk van de Vitale Coalitie hebben op verschillende manieren te maken met de doelgroep, doelstellingen en activiteiten uit deze nota. De partijen zijn onder meer actief voor inwoners die te maken hebben of mogelijk te maken krijgen met uitdagingen op het gebied van financiën. De inzet van Leef MD spreekt voor zich, maar ook de bibliotheek (laaggeletterdheid, digitale vaardigheden), Welzijn Stichtse Vecht (informatie en advies) ondernemen activiteiten voor de ondersteuning van deze doelgroep. Het voorliggende veld is momenteel volop in ontwikkeling. Het is aannemelijk dat activiteiten en/of opgaves uit deze beleidsnota invloed hebben op het voorliggende veld of zelfs (deels) bij deze partijen worden belegd. De lokale binding, de laagdrempeligheid en de vindbaarheid van deze partijen zijn van grote waarde in de opgave die voor ons ligt op het gebied van armoedebestrijding en schuldhulpverlening.

Samenhang en samenwerking

Op andere terreinen zijn ook interessante en relevante ontwikkelingen gaande, die een duidelijke connectie hebben met dit beleidsplan.

In 2021 koopt onze gemeente Jeugdhulp en WMO-begeleiding opnieuw in. Er wordt gestreefd naar een aanspreek-

punt waar inwoners straks terecht kunnen voor de aanmelding en voor de zorg of ondersteuning. Er kunnen meerdere zorgaanbieders samenwerken binnen het aanspreekpunt. Zo is alle kennis bij elkaar om sneller de juiste hulp te krijgen, dichtbij huis. Dit heeft ook gevolgen voor de vormgeving en organisatie van de Toegang en het sociaal wijkteam. Hierbij is de verbinding tussen het nieuwe aanspreekpunt en de thema's schulden en armoede van belang.

Eind 2019 is de nota Positief Gezondheidsbeleid vastgesteld. Op dit moment wordt uitvoering gegeven aan diverse uitvoeringsprogramma's, voortvloeiend uit die nota. De link tussen armoede, schulden en gezondheid wordt hierbij gelegd.

Gezondheid heeft ook een connectie met sport en bewegen. Momenteel wordt gewerkt aan nieuw beleid. Via de U-Pas en onze samenwerking met Jeugdfonds Sport en Cultuur is een link tussen armoede en sport reeds geborgd. In 2019 is eveneens het Actieplan Stichtse Vecht Werkt! vastgesteld. Het hebben van betaald werk biedt zekerheid over inkomen en is een belangrijke stap naar financiële zelfredzaamheid. Vanuit het Actieplan wordt hier een extra impuls aan gegeven. Tenslotte wordt momenteel gewerkt aan de voorbereidingen op nieuwe gemeentelijke taken op het gebied van Maatschappelijke Opvang/Beschermd Wonen (per 1 januari 2022) en de Wet Inburgering (uitgesteld tot 1 januari 2022). Bij beide ontwikkelingen is specifieke aandacht voor de financiële situatie én financiële zelfredzaamheid.

Bij het uitwerken van de acties uit dit beleidsplan zoeken we de samenwerking met de genoemde thema's. In een aantal acties is de link met deze thema's al nadrukkelijk gelegd in dit beleidsplan.

Vroegsignalering

De Wet gemeentelijke schuldhulpverlening is per 1 januari 2021 gewijzigd. Als gevolg van deze wijziging hebben gemeenten een verplichting om bij signalen van betaalachterstanden op het gebied van huur, zorgverzekering, energie of water (vaste lasten) actie te ondernemen richting de inwoner. We sluiten ons aan bij het landelijke convenant Vroegsignalering, welke op 10 november 2020 is getekend door o.a. de VNG en de NVVK¹. Met deze ondertekening sluiten wij automatisch overeenkomsten met koepelorganisaties van diverse vastelastpartners. De signalen die binnenkomen bij de gemeente worden gemacht. Dit betekent dat signalen per huishouden worden geregistreerd. Op basis van complexiteit en hoogte van de achterstand wordt contact met de huishoudens gezocht binnen de door de wetgever gestelde kaders. Dit kan ofwel door het team Schuldhulpverlening van de gemeente, of door ketenpartners worden gedaan. We zetten verschillende vormen van communicatie in om contact te leggen met inwoners. Zodra er contact is, wordt breed bekeken welke hulp en ondersteuning nodig zijn om een (financieel) stabiele situatie te creëren.

¹ NVVK = branchevereniging voor schuldhulpverlening, sociaal bankieren en bewindvoering.

Integraal beleidskader sociaal domein

In het Integraal beleidskader sociaal domein (IBK) zijn de volgende vier strategische uitgangspunten vastgelegd:

- Voorkomen is beter
- Samenspel van eigen keuze en onderlinge afhankelijkheid
- Iedereen doet mee
- De leefwereld van onze inwoner is leidend

Met de doelstellingen en daaruit voortkomende acties, zoals beschreven in deze nota, dragen we bij aan alle vier de strategische uitgangspunten. Van de vier uitgangspunten levert dit beleidsplan de grootste bijdrage aan het eerste, derde en vierde uitgangspunt.

Dit plan geeft invulling aan een groot deel van de tactische opgaven die in het IBK zijn omschreven in het hoofdstuk over Werk en Inkomen.

Terugblik huidige beleid

Beleidsplan Schuldhulpverlening 2016 – 2020

In het huidige beleidsplan schuldhulpverlening is een negental doelstellingen geformuleerd. Terugblikkend hierop, is het overgrote deel van de doelstellingen gerealiseerd. Onze gemeente heeft de afgelopen jaren reeds flink ingezet op het voorkomen en vroegsignaleren van financiële problemen. Een belangrijk partner hierin is Leef Maatschappelijke Dienstverlening, die hier in opdracht van Stichtse Vecht als uitvoeringsregisseur vorm aan gaf. Belangrijke onderdelen van de aanpak zijn het inzetten van

budgetmaatjes, sociaal raadslieden, een deskundige op het gebied van GGZ-problematiek en het op diverse manieren bieden van informatie en voorlichting. Op het gebied van vroegsignalering springt het afsluiten van het convenant ter voorkomen van problematische huurschulden eruit. Op basis daarvan worden huurders met een huurachterstand zo vroeg mogelijk bezocht. Dit is mede voortgekomen uit de deelname van Stichtse Vecht aan het landelijke programma Schouders Eronder.

Verder zijn goede resultaten behaald qua handelingssnelheid in geval van een crisissituatie en het organiseren van nazorg en ondersteuning. Op dit moment biedt Stichtse Vecht nog geen saneringskredieten; dit is een van de prioritaire acties voor de komende periode. In bijlage 1 is een overzicht opgenomen met daarin de realisatie van de doelstellingen en aandachtspunten voor dit beleidsplan.

Beleidsnota minimabeleid 2015-2018 'Meedoen in Stichtse Vecht en Weesp'

Het huidige beleidsplan voor het minimabeleid kende een looptijd tot en met 2018. De afgelopen twee jaar zijn de uitgangspunten van deze nota voortgezet, waarbij aantekend moet worden dat de afzonderlijke regelingen voornamelijk in beleidsregels zijn vastgelegd. Daarin zijn de afgelopen jaren meermaals wijzigingen aangebracht. De doelstellingen uit het beleidsplan stonden altijd centraal bij de keuzes die zijn gemaakt. Inzet is gepleegd op alle genoemde doelstellingen uit het beleidsplan. De doelstellingen zijn nog niet allemaal gerealiseerd, sommige zijn

ook nog steeds van kracht voor dit nieuwe beleidsplan. Een voorbeeld is de doelstelling dat alle kinderen moeten kunnen meedoen. Er zijn goede stappen gezet, maar we kunnen nog niet zeggen dat dit gerealiseerd is. Belangrijke stappen die zijn gezet zijn de introductie van het Kindpakket en de oprichting van Stichting Leergeld. Daar bouwen we op voort, omdat we nog meer kunnen en willen bereiken op dit vlak.

Stimuleren van het gebruik van regelingen door informatie en advies, was ook een belangrijke doelstelling. De collectieve zorgverzekering is een voorbeeld van een regeling waarbij we hierin zijn geslaagd. Het gebruik van deze regeling is in de jaren 2015-2020 flink toegenomen. Tegelijkertijd heeft deze toename ook invloed gehad op het financiële kader en is in 2019 noodgedwongen een nieuwe zorgverzekeraar gecontracteerd, waarmee het aantal verzekerden is teruggelopen. Ook bij de U-Pas neemt het gebruik toe.

Het bieden van passende oplossingen en het aansluiten bij de leefwereld van inwoners een terrein waarop we nog stappen hebben te zetten. Dit is mede daarom een belangrijke doelstelling in deze nieuwe nota.

In bijlage 1 is een uitgebreider overzicht opgenomen met daarin de realisatie van doelstellingen en aandachtspunten voor dit beleidsplan.

Feiten en cijfers

Feiten en cijfers

Op basis van feiten en cijfers kan een beeld worden geschetst van de omvang van de opgave in de gemeente Stichtse Vecht. We presenteren hiervoor landelijke en gemeentelijke gegevens.

Landelijk Schuldenproblematiek

Dat Nederland een groot schuldenprobleem heeft, was op basis van schattingen al te verwachten, maar het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) toont dat nu voor het eerst met harde cijfers aan¹. Daaruit blijkt dat ruim 8 procent van de Nederlandse huishoudens problematische schulden heeft en slechts een tiende daarvan in beeld is bij schuld-hulpverlening. De data bevestigen bovendien de verwachting dat de coronacrisis de schuldenproblematiek flink zal verergeren.

Ruim 650 duizend huishoudens in Nederland (8,3 procent van het totaal) had op 1 januari 2018 met problematische schulden te maken. Verder valt op dat het percentage tussen 2015 en 2018 vrij stabiel is gebleven (er was een lichte daling van 0,3 procentpunt). Ook blijkt slechts een op de zes huishoudens met schulden in beeld te zijn bij een vorm van hulpverlening (zoals jeugdhulp). Voor een deel hiervan (1 op de 10 huishoudens met problematische schulden) is bekend dat het specifiek om schuldhelpverlening gaat.

Het CBS identificeerde ook een aantal kenmerken van huishoudens die vaak samengaan met het hebben van problematische schulden. De bron van inkomsten blijkt een belangrijke voorspeller te zijn: in ruim een kwart van de huishoudens met schulden heeft minstens een persoon een bijstandsuitkering, ongeveer vier keer zo vaak als bij huishoudens zonder schulden. Het gebruik van geestelijke gezondheidszorg (GGZ) of jeugdzorg komt bij huishoudens

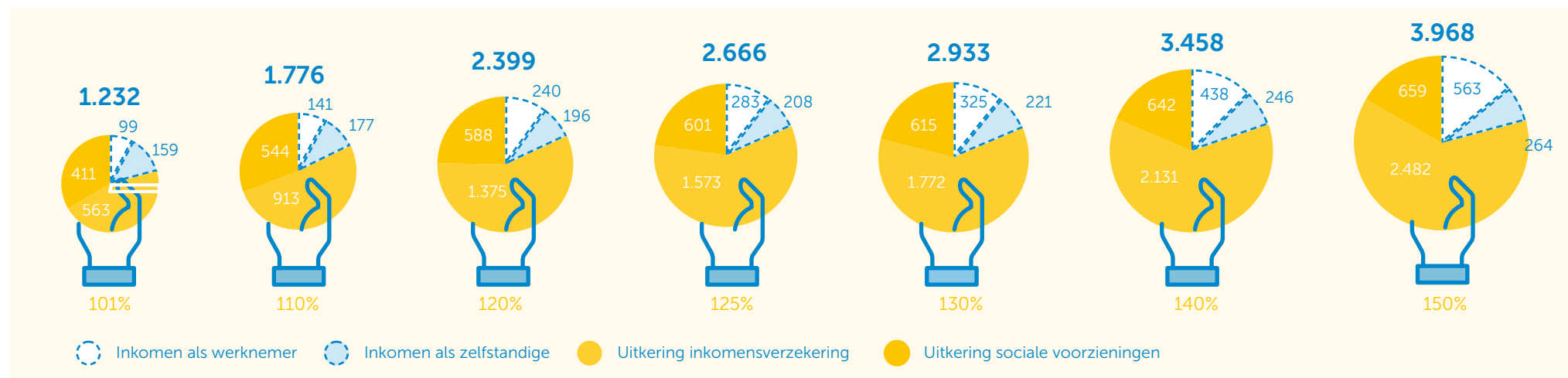
met schulden ongeveer twee keer zo vaak voor. Daarnaast spelen het vermogen en het inkomen een belangrijke rol. Ruim de helft van de huishoudens met schulden heeft jaarlijks minder dan 20.000 euro te besteden en heeft minder dan 1.000 euro aan vermogen (een flink deel heeft zelfs een negatief vermogen). Toch zijn er ook huishoudens met relatief hoge inkomens en vermogens die desalniettemin problematische schulden hebben. Ook bepaalde life events hangen samen met schulden. Wie bijvoorbeeld vanuit betaald werk instroomt in de bijstand, heeft een kans van 6,5 procent om binnen een jaar problematische schulden te ontwikkelen. Bij een gemiddeld persoon is die kans 0,9%. Verdacht worden van een misdrijf, van school gaan zonder startkwalificatie of een echtscheiding verhogen de kans op schulden ook aanzienlijk.

Lokaal Aantal huishoudens

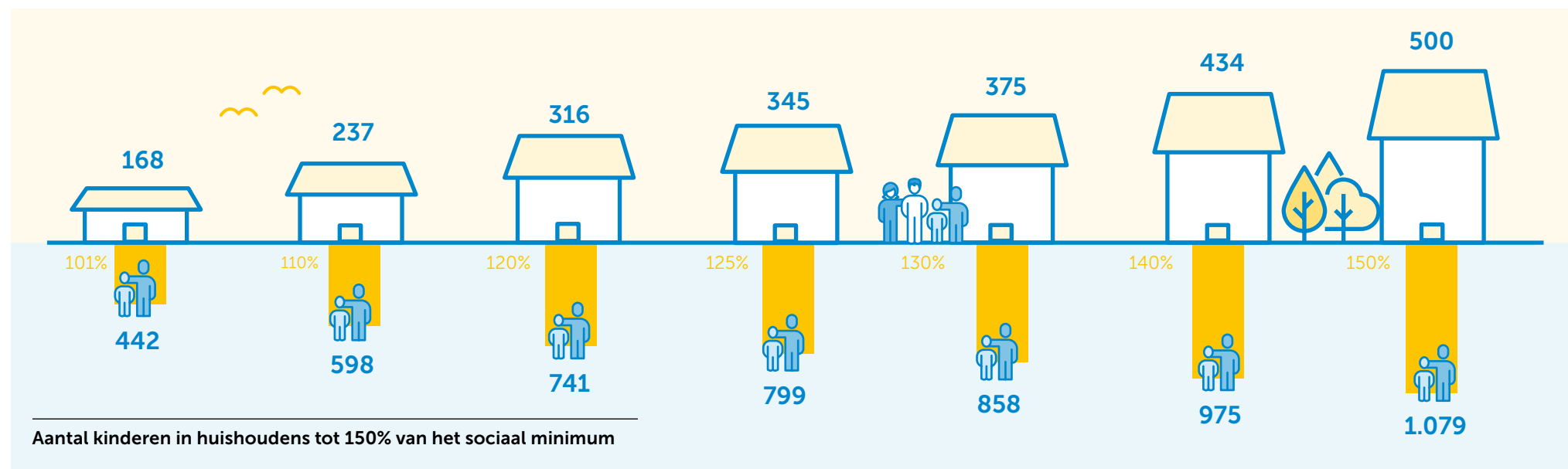
Onderstaande tabellen zijn afkomstig uit de minimascan van Stimulansz (juli 2020). Zij tonen een overzicht van het totaal aantal huishoudens en het aantal huishoudens met kinderen in Stichtse Vecht tot verschillende inkomensgrenzen. De derde tabel laat zien hoeveel kinderen in de getoonde huishoudens leven. Vervolgens wordt een grafiek getoond van het aantal huishoudens met een inkomen tot 130% in de periode 2018-2020. In deze grafiek is te zien dat in 2019 dit aantal daalde ten opzichte van een jaar eerder. In 2020 neemt het aantal huishoudens weer toe, de coronacrisis is de belangrijkste oorzaak hiervoor.

¹ Schuldenproblematiek in beeld. Huishoudens met geregistreerde problematische schulden 2015 – 2018. Centraal Bureau voor de Statistiek, augustus 2020.

Aantal huishoudens met een inkomen tot 150% van het sociaal minimum, 2020

Aantal huishoudens met kinderen tot 18 jaar met een inkomen tot 150% van het sociaal minimum

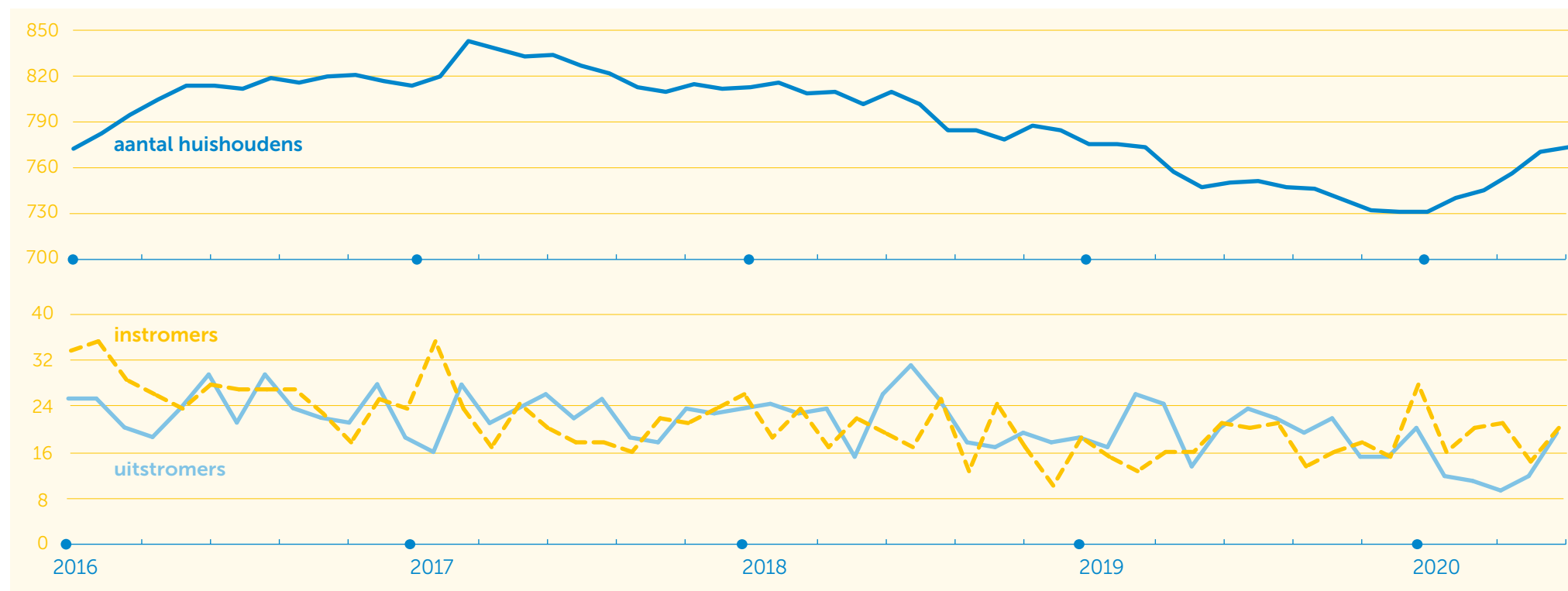
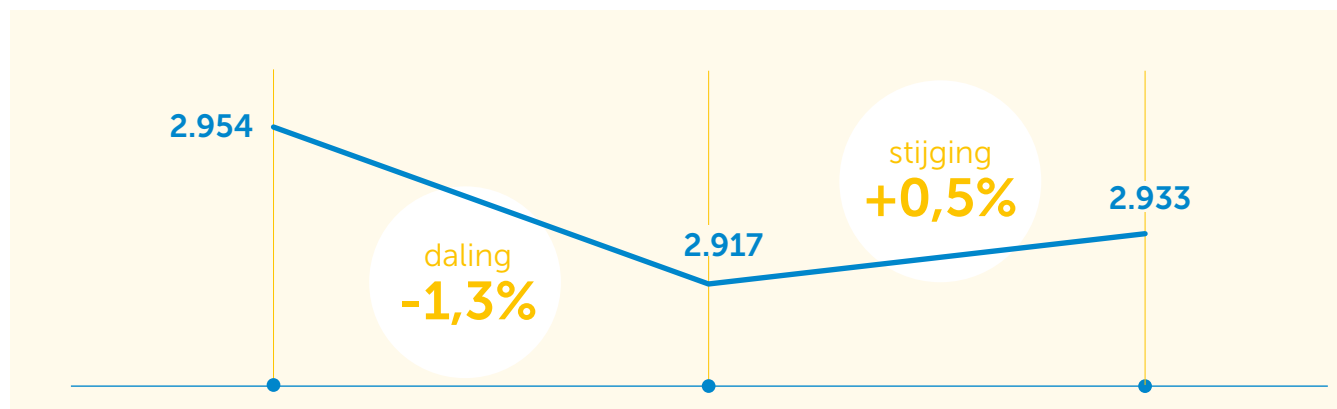

Bijstandsgerechtigden

In de monitor Sociaal Domein is de ontwikkeling van het aantal bijstandsuitkeringen in Stichtse Vecht opgenomen. De meest recente monitor Sociaal Domein (eerste helft 2020) laat een positieve trend zien tussen 2018 en 2020. Het aantal bijstandsuitkeringen loopt sinds 2020 op, wat wordt verklaard door de corona-crisis en het lage aantal uitstromers sinds het uitbreken van die crisis.

Totale in, her- en uitstroom met een bijstandsuitkering

Aantal huishoudens met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum

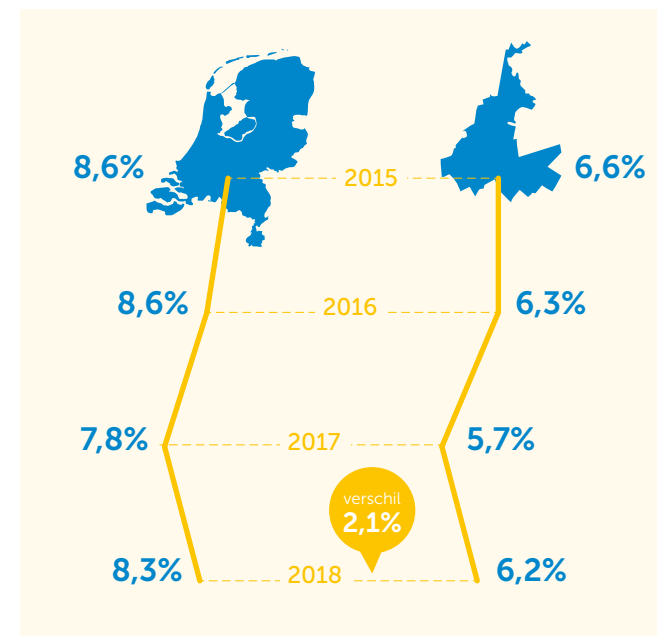

Schuldhulpverlening en geregistreerde problematische schulden

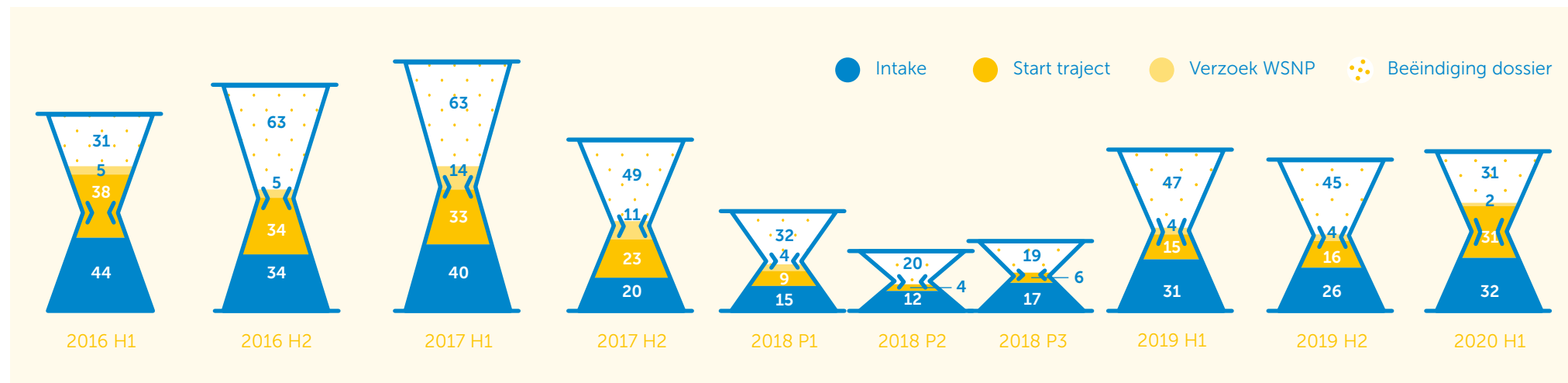
Onderstaande figuur is afkomstig uit de Monitor sociaal domein eerste helft 2020. Het toont een overzicht met belangrijke processen binnen schuldhulpverlening in de periode 2016 t/m 1e helft 2020. We zien in 2019 een lichte stijging in het aantal werkprocessen ten opzichte van 2018. Het aantal gestarte trajecten is toegenomen in de eerste helft van 2020. Dit betreffen ook intakes die in 2019 zijn uitgevoerd. Ook zien we dat het aantal beëindigingen is teruggelopen in de afgelopen periode. Er is een toename in actieve dossiers (intakes, start traject en verzoek WSNP) te zien. Dit wordt mogelijk verklaard door de extra aandacht voor schuldenproblematiek, zowel landelijk als lokaal, en de activiteiten rondom vroegsignalering. Inwoners zijn hierdoor beter op de hoogte van de mogelijkheden tot ondersteuning en worden eerder bereikt.

De volgende gegevens zijn afkomstig uit de rapportage Schuldenproblematiek in beeld. Huishoudens met geregistreerde problematische schulden 2015 – 2018; een publicatie van het Centraal Bureau voor de Statistiek uit augustus 2020.

Ontwikkeling huishoudens met geregistreerde problematische schulden

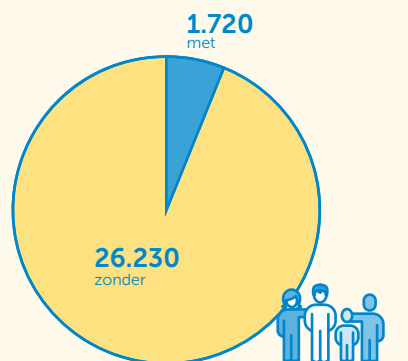

Aantal processen gestart binnen schuldhulpverlening

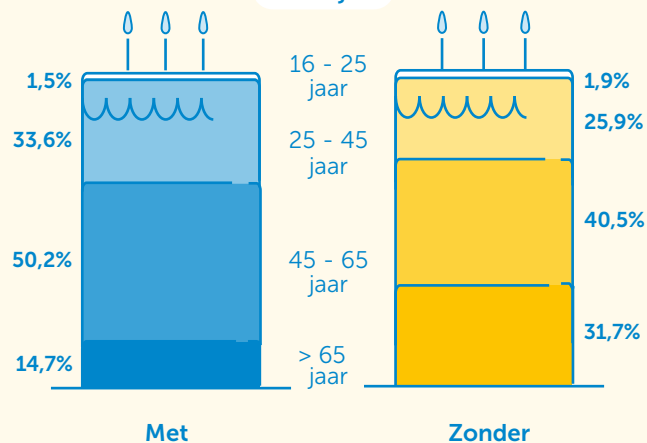

Demografische kenmerken van inwoners met en zonder geregistreeerde problematische schulden, 2018

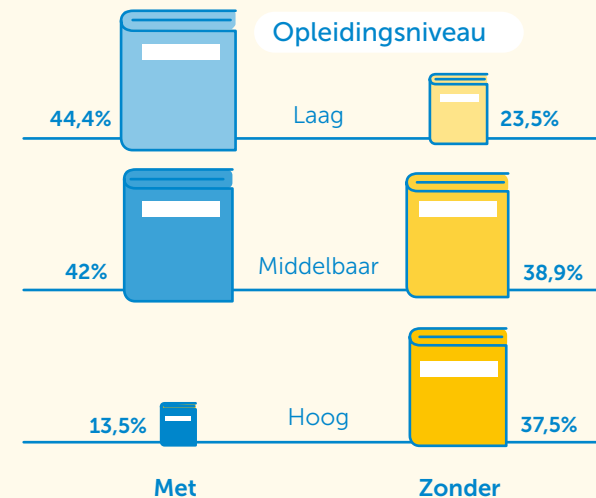
Aantal huishoudens

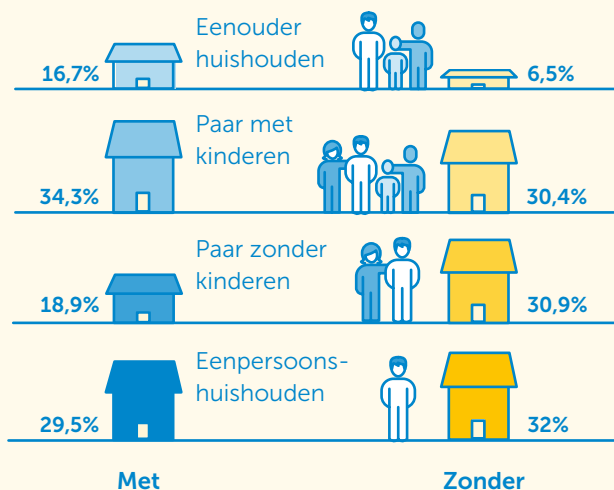
Leeftijd

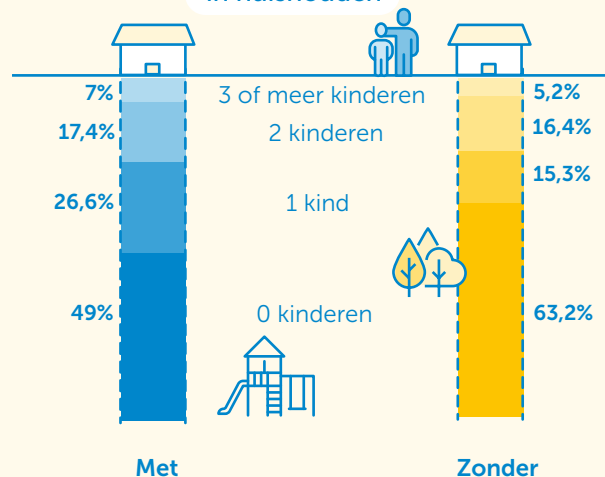
Opleidingsniveau

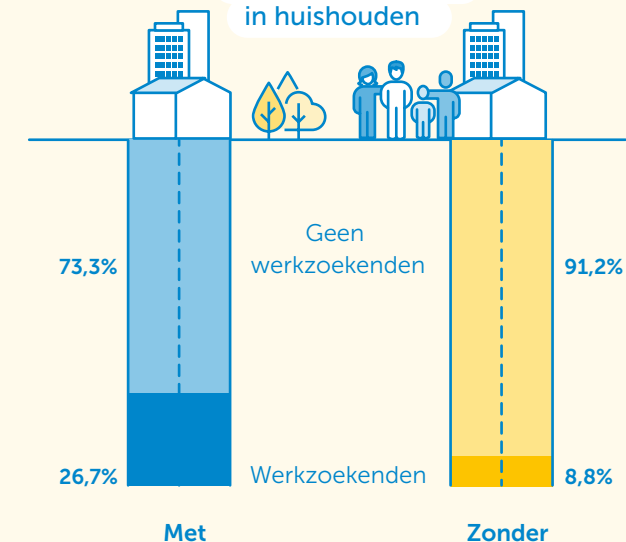
Type huishouden

Aantal kinderen in huishouden

Werkzoekende(n) in huishouden

Waar staan
we voor?

Waar staan we voor?

Waar staan we voor?

Het hoofddoel van ons beleid is dat inwoners kunnen meedoen in de samenleving. Een laag inkomen of het hebben van schulden kan er voor zorgen dat dit niet lukt. In ons minimaal en schuldhelpverleningsbeleid richten we ons op het voorkomen en bestrijden van armoede en schulden, waarmee we belangrijke belemmeringen om mee te doen wegnemen. Onze aanpak is opgesteld langs de volgende uitgangspunten.

Armoede en schulden gaat over meer dan geld of financiën. Het kent samenhang met o.a. wonen, werk, gezondheid en een gezonde leefstijl. We benaderen het daarom als een breed vraagstuk en zoeken de verbinding met andere domeinen en leefgebieden.

We zetten in op een duurzame aanpak en streven naar duurzame oplossingen. Hierdoor kunnen mensen op korte en langere termijn mee (blijven) doen in de samenleving. We creëren zo snel mogelijk stabiliteit en rust, en investeren in voorlichting, preventie en vroegsignalering. Hoe eerder en vaker we inwoners bereiken, hoe groter de kans dat ze kunnen (blijven) meedoen.

Hulp en ondersteuning stemmen we af op de (leef)situatie van de inwoner: de leefwereld van de inwoner is het uitgangspunt. Dit betekent dat voorzieningen zo regelarm als mogelijk zijn en dat er ruimte en vertrouwen is om te doen wat nodig is. Het betekent ook dat ondersteuning makkelijk vindbaar, duidelijk leesbaar en eenvoudig aan te vragen is. Hulp en ondersteuning vragen bij de gemeente is voor veel inwoners een grote stap. Het vraagt om een behulpzame en begripvolle overheid. Vertrouwen is het uitgangspunt richting onze inwoners. Controle is goed, vertrouwen is beter.

In de aanpak van armoede en schulden staan we gelukkig niet alleen. We kunnen het als gemeente ook niet alleen. De afgelopen jaren is samen met verschillende partijen hard gewerkt en zijn mooie resultaten bereikt. Dit zetten

we voort en breiden we uit waar mogelijk, zodat de inzet, bereidheid en deskundigheid van verschillende partijen wordt gebundeld tot één krachtige, samenhangende aanpak.

Welke uitdagingen zien we?

Een eerste belangrijke uitdaging ligt in het op tijd bereiken van inwoners met (dreigende) financiële problemen. Verschillende factoren spelen een rol bij deze uitdaging. Ten eerste is het bestaande aanbod van hulp en ondersteuning soms onvoldoende bekend bij of te ingewikkeld voor inwoners en maatschappelijke organisaties, waardoor onnodig problemen ontstaan of verergeren. Ten tweede rust er een taboe op het onderwerp. Mensen spreken niet graag over armoede en schulden en proberen er eerst zelf uit te komen. Tenslotte komen signalen over dreigende financiële problemen te laat op de juiste plek terecht. Het vraagt om nog meer inzet op preventie en vroegsignalering.

We moeten beter aansluiten op de leefwereld van inwoners. Wet- en regelgeving biedt een kader, maar binnen dat kader is ook ruimte om te kunnen doen wat nodig is voor inwoners. De ruimte die er is, wordt onvoldoende benut. Dit vraagt om een vereenvoudiging van de lokale regelgeving. Ook een andere manier van denken en doen, in beleid én uitvoering, is nodig om die ruimte te benutten.

Armoede en schulden zijn een uitdaging op zich, maar ze zorgen ook voor problemen op andere leefgebieden. En andersom kunnen problemen op andere leefgebieden ook

leiden tot financiële problemen. Het is bekend dat een slechte gezondheid en armoede nauw met elkaar verweven zijn. Het hebben van schulden heeft invloed op de gezondheid van mensen. Mensen met financiële problemen kiezen vaker voor de goedkoopste levensmiddelen en maken meestal een ongezondere keuze. De nota Positief Gezondheidsbeleid heeft extra aandacht voor mensen met een lage Sociaal Economische Status (SES), een doelgroep die vaker schulden heeft en in armoede leeft. Naarmate de SES lager wordt, neemt het risico op angst, depressie en een ongezonde leefstijl toe. Het zorgt voor stress en onzekerheid, waardoor mensen minder goed in staat zijn de juiste keuzes te maken.

Het voorkomen en terugdringen van deze stress is nodig om rust en een stabiele situatie te creëren. Vervolgens kan vanuit die situatie worden gewerkt aan een betere toekomst. Soms is het nodig dat iemand anders de zorgen over financiën overneemt, maar we willen ook andersom bewegen waar dat kan: van zwaar naar licht. Inwoners die zelf de regie over hun financiën kunnen terugnemen, moeten we ondersteunen in de weg er naar toe.

Door diverse regelingen (waaronder de U-Pas en het Jeugdfonds Sport) maken we het mogelijk voor de doelgroep om te (blijven) bewegen en te werken aan hun fysieke gezondheid. We realiseren verbinding tussen de acties uit dit plan en de uitvoeringsplannen van de nota Positief Gezondheidsbeleid.

Er is wetenschappelijk bewijs dat kinderen die opgroeien in armoede, later zelf ook vaak financiële problemen ervaren. Het is belangrijk dat kinderen kunnen meedoen met hun leeftijdsgenootjes, ongeacht het inkomen van hun ouders, zodat zij hun talenten kunnen ontwikkelen. De voorzieningen uit het Kindpakket helpen hierbij. Het is belangrijk om het bereik en gebruik van deze regelingen te vergroten. Een samenwerking met bijvoorbeeld scholen en sportverenigingen is hierbij een speerpunt.

De groep inwoners met financiële problemen is divers. De huidige corona-crisis zorgt er voor dat deze doelgroep alleen maar gevarieerder wordt. Denk aan ZZP'ers en jongeren die hard worden getroffen door de crisis. Zo ook de groep 'werkende armen'. Deze mensen hebben werk en komen daardoor niet vanzelf in beeld bij de gemeente of maatschappelijke partijen. Dit terwijl zij in de praktijk moeite hebben rond te komen of bij een 'life-event' of economische crisis door het ijs zakken. Een belangrijke uitdaging ligt in het bereiken van een diverse groep en hen ondersteunen om te voorkomen dat zij dieper in de problemen raakt.

Sommige uitdagingen spelen niet alleen rond het thema armoede en schulden, zij zijn aan de orde in het hele Sociaal Domein of in de volle breedte van de gemeentelijke dienstverlening. Duidelijke Taal is zo'n voorbeeld. Het geldt ook voor het centraal stellen van de leefwereld van de inwoner en een integrale benadering van hulpvragen. Vanuit ons minima- en schuldhulpverleningsbeleid

moeten deze principes worden toegepast, waarbij we vanzelfsprekend (waar mogelijk) aansluiten bij wat al gebeurt op deze gebieden.

Doelstellingen – wat willen we bereiken?

In het Integraal Beleidskader Sociaal Domein staat onze missie voor het sociaal domein geformuleerd. We willen dat iedereen in Stichtse Vecht zich naar vermogen kan ontwikkelen, binnen zijn of haar mogelijkheden kan meedoen en aan de samenleving bijdraagt. Financien mogen dit niet in de weg staan!

Voor dit minima- en schuldhulpverleningsbeleid zijn de volgende doelstellingen opgesteld die daar aan bijdragen:

Doelstellingen

Doelstelling 1

Voorkomen dat financiële problemen ontstaan en bestaande problemen verergeren.

Doelstelling 2

Het is eenvoudig om hulp aan te vragen. Inwoners krijgen de hulp die bij hun situatie past

Doelstelling 3

Inwoners krijgen hulp om hun financiële situatie te verbeteren

Doelstelling 4

Kinderen krijgen de kans om hun talenten te ontwikkelen

Doelstelling 5

Er is extra aandacht voor kwetsbare inwoners

Doelstelling 6

Samenwerken om armoede te voorkomen en te bestrijden

Doelstelling 1

We voorkomen dat financiële problemen ontstaan en bestaande problemen verergeren.

Deze doelstelling spreekt voor zich. Hoe eerder inwoners met (dreigende) financiële problemen in beeld zijn, hoe beter. In de afgelopen jaren is reeds ingezet op preventie en vroegsignalering via het project Voorkomen en tijdig signaleren van financiële problemen. De ervaringen in de praktijk en de wettelijke ontwikkelingen laten zien dat inzet hierop nodig blijft. Ook communicatie en voorlichting is een belangrijk element om ons doel te bereiken. Als inwoners en maatschappelijke organisaties weten welke ondersteuning er is en hoe en wanneer zij daar gebruik van kunnen maken, melden inwoners zich eerder. Het zorgt er tevens voor dat we meer inwoners bereiken en het gebruik van onze regelingen toeneemt. Dit is vanzelfsprekend ook een belangrijk doel van ons beleid. Tenslotte willen we het taboe dat rust op het praten over financiële problemen doorbreken. We maken werk van voorlichting op scholen om bewustwording te creëren bij kinderen en jongeren, zodat zij het gesprek erover voeren en voorbereid worden op het omgaan met geld.

Concreet betekent dit het volgende:

- We starten verschillende voorlichtings- en communicatietrajecten om de bekendheid van het lokale en landelijke hulpaanbod te vergroten.
- We brengen een nieuwe uitgave van de minimagids 'Rondkomen in Stichtse Vecht' uit.
- We bieden informatie op een duidelijke en laagdrempelige manier aan, bijvoorbeeld door het gebruik van filmpjes en flyers.
- We intensiveren de samenwerking met scholen en zorgen dat het thema Armoede en Schulden structureel onderdeel uitmaakt van het lesplan in basis en voortgezet onderwijs. Het gaat om voorlichting en ervaringsleren. We gebruiken bewezen succesvolle methoden en instrumenten, zoals het aanbod van het Nibud en de serious game 'No Credit, Game Over' en de Week van het geld.
- Het project Voorkomen en tijdig signaleren zetten we voort. We maken hierbij de verbinding met lopende ontwikkelingen in ons voorliggende veld. Op het moment van schrijven worden gesprekken gevoerd met deze partijen over het opnieuw inrichten van het voorliggende veld per 2022, om de dienstverlening effectiever en met meer samenhang te organiseren. Leef Maatschappelijke Dienstverlening is, o.a. als uitvoerder van dit project, een van de partijen waarmee we dit gesprek voeren.
- We hebben, vooruitlopend op de wetwijziging per 1 januari 2021, een convenant afgesloten voor vroegsignalering van huurachterstanden. We breiden onze dienstverlening voor Vroegsignalering uit, waarmee we voldoen aan de nieuwe Wet gemeentelijke schuldhelpverlening. We maken allereerst afspraken met de in de wet genoemde signaalpartners op het gebied van huur, water, zorgverzekering, elektra, gas en warmte. De uitwerking

hiervan is beschreven in het Uitvoeringsplan Preventie & Vroegsignalering. Zodra dit staat, onderzoeken we hoe we onze aanpak kunnen verbreden met andere belangrijke mogelijke signaalpartners zoals de Jeugdgezondheidszorg en de huisartsen.

- We stimuleren dat meer partners (zoals sportverenigingen, scholen, werkgevers) schulden en armoede kunnen signaleren en dat ze dit (indien nodig) leren en in staat zijn om hierover met inwoners het gesprek aan te gaan. Op deze manier willen we inwoners aanmoedigen hun geldzorgen te bespreken en op tijd hulp te zoeken.
- We willen beter gebruik maken van ervaringskennis en ervaringsdeskundigheid. Beide zijn belangrijk in onze beleidsontwikkeling én uitvoering. Om hier succesvol gebruik van te kunnen maken vraagt het om een zorgvuldige afweging. We starten met focusgroepen om ervaringskennis op te halen en in te zetten. Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheid om ervaringsdeskundigheid een plek te geven in het hulpverlenings- en ondersteuningsproces aan onze inwoners.
- We breiden de monitor Sociaal Domein uit met informatie over armoede en schulden, passend bij het doel van deze monitor.

Doelstelling 2

De leefwereld van onze inwoners is leidend in onze ondersteuning aan inwoners met financiële problemen. Ondersteuning is eenvoudig aan te vragen en zo regelarm mogelijk.

Mensen vinden het vaak niet makkelijk om de stap te nemen om hulp- en ondersteuning aan te vragen bij de gemeente of een andere instantie. Als die stap eenmaal is gezet, mogen ingewikkelde procedures en regelingen geen belemmering vormen. Inwoners die daardoor afhaken, komen alleen maar verder in de problemen. Een van de uitgangspunten uit het IBK is dat we de leefwereld van inwoners centraal stellen. Dat betekent dat we communiceren in duidelijke taal en dat de (hulp)vraag van de inwoner en zijn of haar situatie bepalend is voor de ondersteuning en/of oplossing die we bieden. Professionals (waaronder ook onze eigen consultants) krijgen nadrukkelijk de ruimte om passende oplossingen te bieden en inwoners hoeven aan minder voorwaarden te voldoen. Dit betekent niet dat er geen controle plaatsvindt. Slim Vertrouwen blijft het uitgangspunt waarlangs we (gaan) werken.

Concreet betekent dit het volgende:

- We passen onze beleidsregels, waarin de diverse regelingen zijn vastgelegd, aan, zodat er meer ruimte ontstaat te handelen naar de leefwereld van onze inwoners. Daarbij voegen we samenhangende beleidsregels waar mogelijk samen in één beleidsregel, zodat deze informatie overzichtelijker en makkelijker vindbaar is. Een voorbeeld hiervan is het Kindpakket.
- We richten een 'maatwerkbudget' in. Dit budget kan worden ingezet in complexe casuïstiek waar iets nodig is, maar waar bestaande, reguliere opties geen oplossing bieden. Het doel is dat met interventies uit dit budget zwaardere en duurdere ondersteuning kan worden voorkomen.
- We zetten de inspanningen rondom Slim Vertrouwen voort, waarmee we werken vanuit vertrouwen en aansluiten bij de leefwereld van inwoners. We hebben hierbij aandacht voor stress-sensitief werken en werken volgens het gedachtegoed van de omgekeerde toets.
- In de uitvoering maken we het voor inwoners eenvoudiger om regelingen aan te vragen door (aanvraag)formulieren actief toe te sturen waar mogelijk. Een voorbeeld is de individuele inkomenstoelage die inwoners met een langdurig laag inkomen kunnen aanvragen. De inwoners waarvan wij weten dat ze (mogelijk) aan de voorwaarden voldoen, sturen we een aanvraagformulier toe.

Doelstelling 3

We zetten instrumenten en ondersteuning in om een duurzame stabiele financiële situatie te creëren.

Om financiële problemen of verergering daarvan te voorkomen, is het soms nodig om tijdelijk maatregelen te nemen of tijdelijk een vorm van ondersteuning in te zetten. Met als uiteindelijk doel een duurzaam stabiele financiële situatie bereiken. We bieden in een vroeg stadium al diverse mogelijkheden voor hulp en ondersteuning, denk bijvoorbeeld aan de inzet van sociaal raadslieden, een budgetmaatje, hulp bij het op orde brengen van de administratie. De afgelopen jaren is de inzet van deze vormen van hulp toegenomen, mede door vroegsignalering. We bieden ook de mogelijkheid voor budgetbeheer aan onze cliënten in een schuldhulpverleningstraject.

We ondernemen de komende jaren een aantal acties die bijdragen aan het creëren van een stabiele financiële situatie voor onze inwoners. We sluiten aan bij een aantal landelijke instrumenten en maatregelen die in ontwikkeling zijn. Sommige middelen zijn op dit moment reeds beschik-

baar, andere nog niet. Daarvan volgen we de ontwikkelingen op de voet; met de intentie om deze ook toe te passen in Stichtse Vecht. Een duurzame en stabiele financiële situatie creëren we ook door nazorg te bieden aan inwoners na afloop van een schuldentraject. Nazorg kan bestaan uit een kort contact of praktische ondersteuning die nog wat langer doorloopt na afloop van een traject.

Het hebben van zekerheid over een vast inkomen draagt ook bij aan een duurzame financiële situatie. Een inkomen uit betaald werk heeft de voorkeur, indien dit tot de mogelijkheden behoort. Het oplossen van schulden en een re-integratietraject naar werk stemmen we op elkaar af.

Concreet betekent dit het volgende:

- We bieden inwoners met schulden een saneringskrediet. Niet alleen inwoners met problematische schulden; ook mensen met relatief kleine schulden, verspreid over een aantal schuldeisers, zijn goed geholpen met een saneringskrediet. De eerste stappen om dit te concretiseren zijn gezet.
- We volgen de opzet en vormgeving van het Landelijk Waarborgfonds Saneringskrediet nauwgezet. De uitwerking hiervan gebeurt door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid samen met partijen als de NVVK, kredietbanken en Schuldhulpmaatje. Een van de voordelen is dat de schuldhulpverlener veel minder tijd kwijt is aan administratie en hierdoor meer tijd heeft voor coaching en begeleiding van de cliënt.
- We sluiten ons als Stichtse Vecht aan bij het collectief schuldregelen; dit is landelijk in ontwikkeling. We onderzoeken welke stappen we hiervoor moeten zetten en maken gebruik van de beschikbaar gestelde ondersteu-

ningsmogelijkheden van de NVVK. Collectief schuldregelen houdt in dat de individuele afhandeling van schuld-dossiers in de schuldhulpverlening vervangen wordt door een collectieve afhandeling. Dit maakt het mogelijk om meer mensen sneller te helpen. Daarnaast nemen de uitvoeringskosten en administratieve lasten voor gemeenten en schuldeisers af.

- We werken toe naar aansluiting bij het Schuldenknooppunt (landelijke ontwikkeling), omdat we hier de voordelen van in zien. Echter, dit vraagt de komende tijd het nodige onderzoek. Het Schuldenknooppunt laat schuldhulpverleners en schuldeisers sneller met elkaar communiceren om zo een schuldregeling tot stand te brengen. Door in het Knooppunt uniforme samenwerkingsafspraken met schuldeisers onder te brengen, komen schuldregelingen vele malen sneller tot stand dan nu het geval is.
- We maken gebruik van het adviesrecht voor gemeenten bij onder bewindstellingen als gevolg van problematische schulden. Dit is mogelijk door de Wet Adviesrecht Gemeenten die per 1 januari 2021 van kracht is. Het adviesrecht biedt ons de kans om binnen drie maanden nadat het schuldenbewind is ingesteld de rechter te adviseren over voortzetting van het bewind en over mogelijke gemeentelijke, lichtere, oplossingen voor de financiële problemen.
- We onderzoeken de mogelijkheden om budgetbeheer gericht en efficiënter in te zetten, dit kan betekenen dat we budgetbeheer in eigen beheer gaan uitvoeren
- We zetten het Huishoudboekje (ontwikkeld door de gemeente Utrecht) in voor inwoners van Stichtse Vecht, zodra dit mogelijk is. Dit is een digitaal product, waarmee de gemeente de belangrijkste vaste lasten van inwoners kan overnemen, tegen lage uitvoeringskosten. Het kan

voor een brede doelgroep worden ingezet en neemt stress en zorgen weg bij inwoners én voorkomt dat er schulden ontstaan.

- We zetten het aanbod van (minima)regelingen met verschillende inkomensgrenzen (zoals collectieve zorgverzekering & U-Pas) voort. Het bestaande aanbod biedt ondersteuning op verschillende onderdelen en voor verschillende doelgroepen. De verschillende inkomensgrenzen dragen bij aan het voorkomen van de armoedeval. Binnen dit aanbod gaan we een aantal onderdelen verbeteren, op basis van de uitgangspunten van dit beleidsplan, zoals het verminderen van de regels en administratieve last en het vergroten van de mogelijkheden om aan de sluiten bij de leefsituatie van inwoners. Zie hoofdstuk 'Regelingen voor inwoners met een laag inkomen' voor een overzicht van de bestaande regelingen.
- We zetten diverse vormen van coaching en begeleiding in om inwoners te begeleiden richting (meer) financiële zelfredzaamheid. Budgetmaatjes zijn hier een voorbeeld van, maar ook cursussen financiële zelfredzaamheid.
- We blijven investeren in nazorg voor onze schuldhulpverlening cliënten. De bestaande nazorg (via Leef MD) zetten we voort. Het eerder genoemde Huishoudboekje kan ook als nazorginstrument worden ingezet.
- Inwoners met schulden, maar zonder betaald werk bieden we een re-integratietraject aan. Een traject naar werk heeft een grotere kans van slagen als er geen zorgen over financiën zijn. We stemmen beide trajecten op elkaar af.

NB Het Schuldenknooppunt, het collectief schuldregelen en de inzet van saneringskredieten vormen nadrukkelijk een geheel van samenhangende instrumenten. Alle drie helpen ze om meer mensen uit de schulden te krijgen. Het effect is het grootst als je ze samen inzet.

Doelstelling 4

Kinderen krijgen alle kansen om hun talenten te ontplooiën, ongeacht het inkomen van hun ouders, zodat zij in de toekomst financieel zelfredzaam zijn.

‘Jong geleerd is oud gedaan’; niet voor niets een gezegde. In het geval van armoede en schulden is het overdragen van armoede van generatie op generatie een bekend fenomeen. Hierdoor krijgen en/of pakken kinderen en jongeren niet de kansen om zich te ontwikkelen en lopen hierdoor het risico dat zij in de toekomst ook niet financieel zelfredzaam zijn. Dit willen we doorbreken. We willen dat kinderen en jongeren al jong bekend raken met het verantwoord omgaan met geld en het kunnen weerstaan van verleidingen en dat ze de allereerste beginselen meekrijgen van wat het betekent om financieel zelfredzaam te zijn. Deze doelstelling hangt nauw samen met de eerste, waar we aangeven de samenwerking met scholen te intensiveren rondom het thema armoede en schulden.

We bieden via het Kindpakket regelingen aan, die het mogelijk maken dat kinderen en jongeren kunnen mee-

doen. Dat betekent deelnemen aan school-, sport-, spel-, leer- en ontwikkelingsactiviteiten die bijdragen aan het ontplooiën van hun talenten. Het inkomen van hun ouders mag hierin geen belemmering zijn. Het gaat om activiteiten, maar ook om producten die nodig zijn om mee te kunnen doen, zoals een computer, spullen voor sport, cultuur of school.

Concreet betekent dit:

- We bieden onze regelingen voor kinderen aan via het Kindpakket. Dit is een gebundeld pakket aan regelingen, gericht op het meedoen van kinderen. We onderzoeken hoe we met ons Kindpakket verder kunnen aansluiten op de U-Pas. Hiertoe onderzoeken we ook de mogelijkheid om een (bijdrage voor een) fiets toe te voegen aan het Kindpakket.
- We werken samen met Stichting Leergeld Stichtse Vecht en het Jeugdfonds Sport & Cultuur, zodat zij hun dienstverlening kunnen voortzetten in Stichtse Vecht. Beide organisaties zijn aangesloten bij het landelijke platform Sam&, wat het aanvragen van ondersteuning makkelijker maakt.
- We intensiveren de samenwerking met scholen, sportverenigingen en andere plekken en organisaties waar kinderen en hun ouders te vinden zijn. Deze partijen hebben veel contact met jongeren, kinderen en hun ouders. We faciliteren hen in het vervullen van een signalerings- en informatiefunctie en maken hierbij gebruik van het advies van de junior adviseurs.

Doelstelling 5

We voorkomen dat kwetsbare inwoners met een hoger risico op schulden daadwerkelijk in de financiële problemen terecht komen.

Er zijn (groepen) mensen in onze samenleving die een hoger risico lopen op schulden en daardoor in de financiële problemen komen. Uit onderzoek blijkt ook dat het aandeel laaggeletterden en inwoners met een lichtverstandelijke beperking groot is in de schuldhulpverlening. Ook life-events kunnen een belangrijke oorzaak zijn van financiële problemen. Voorbeelden hiervan zijn: baanverlies, het uit elkaar gaan met een partner of het stoppen met onderwijs zonder startkwalificatie te behalen.

Preventie en vroegsignalering zijn speerpunten voor het totale beleid (zie doelstelling 1), maar voor sommige kwetsbare inwoners extra belangrijk. Dit vraagt ook om extra inspanningen voor deze doelgroepen, waarmee wij hen informeren over diverse hulp- en ondersteuningsmogelijkheden bij (dreigende) financiële problemen en hen helpen in geval van schulden.

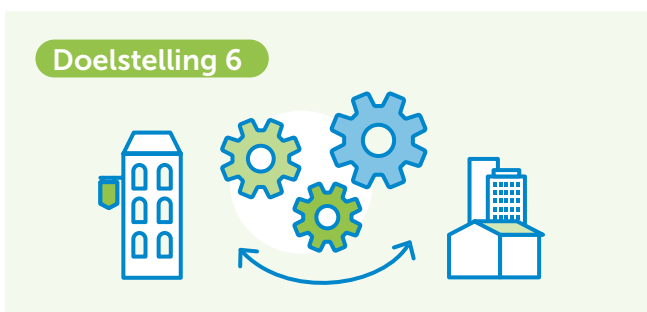
De groep kwetsbare inwoners is groter geworden als gevolg van het coronavirus. Aangezien we naar verwachting nog lange tijd met de gevolgen van corona geconfronteerd worden, zijn de 'werkende armen' en zzp'ers ook een doelgroep waar we expliciet aandacht voor hebben. Voor zzp'ers is tot op heden vanuit de Rijksoverheid vooral veel (financiële) ondersteuning geboden. Dat vullen we aan met ondersteuning gericht op de toekomst.

Concreet betekent dit:

- Binnen de communicatie en voorlichting (zie acties bij doelstelling 1), geven we specifieke aandacht aan kwetsbare inwoners met een hoger risico op schulden. We ontwikkelen hiervoor specifieke middelen en acties. Ook op het gebied van vroegsignalering zijn we hier alert op. Een voorbeeld zijn de werkende armen en de TOZO¹-doelgroep. Zo gaan we in gesprek met werkgevers om de regelingen voor inwoners met een laag inkomen onder de aandacht te brengen. En we informeren de ontvangers van de TOZO over ondersteuningsmogelijkheden (onder andere via het ZZP-platform).
- We bieden zzp'ers hulp en ondersteuning voor financiële problemen via bestaande hulp en ondersteuning, zoals Bureau Zelfstandigen Utrecht en OverRood. In regionaal verband werken we aan een gezamenlijk aanvullend aanbod. Dit aanbod richt zich ook op het verstevigen van de eigen onderneming, omscholing en/of begeleiding naar ander werk.
- Vanuit Volwasseneneducatie bieden we, in samenwerking met de bibliotheek, ondersteuning aan inwoners die laaggeletterd zijn of onvoldoende digitaal vaardig zijn.
- We zoeken samenwerking met U Centraal voor de bijeenkomsten 'Financiën bij veranderingen in uw leven'.

Indien dit mogelijk blijkt, onderzoeken we de mogelijkheid een lokaal aanbod te ontwikkelen. Inwoners ontvangen relevante informatie en tips die op hun situatie van toepassing is; ook ontmoeten ze mensen die hetzelfde meegemaakt hebben.

1 De tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) is één van de maatregelen van het kabinet om zelfstandig ondernemers te ondersteunen tijdens de coronacrisis. De regeling is voor zelfstandig ondernemers, waaronder zzp'ers.

We versterken en verbreden de samenwerking met onze partners om armoede te voorkomen en bestrijden.

Verschillende partijen in Stichtse Vecht zijn actief en/of betrokken bij het bestrijden van armoede. Zo is er, mede door het programma Schouders Eronder, een samenwerking gestart rondom vroegsignalering bij huurachterstanden. Ook is er een ketenpartneroverleg, waar casuïstiek en ontwikkelingen worden gedeeld. Stichting Leergeld Stichtse Vecht is mede van de grond gekomen door de

warmer contacten met Leef MD en de Voedselbank. Er zijn ook organisaties die wel iets kunnen en willen betekenen in onze opgave, maar die nog niet structureel onderdeel uitmaken van onze aanpak. Voorbeelden zijn het diaconaal netwerk en de eerder genoemde scholen. De inzet van en samenwerking met al deze partijen is van groot belang in het ondersteunen van onze inwoners.

We verbinden en verbreden bestaande netwerken, omdat we daarmee de beschikbare kennis en expertise nog beter kunnen benutten. Hiermee creëren we meer samenhang in de aanpak van armoede en schulden in Stichtse Vecht. Het hogere doel van deze samenwerking is de financiële zelfredzaamheid van de inwoners vergroten.

Concreet betekent dit:

- We zetten een Samenwerkingsnetwerk op met de organisaties en partijen die binnen Stichtse Vecht actief zijn op het gebied van het voorkomen en bestrijden van armoede. We willen de aanwezige kennis en expertise beter benutten en met elkaar verbinden. We betrekken hierbij ook partijen die indirect met dit vraagstuk te maken hebben. Als onderdeel van het samenwerkingsnetwerk organiseren we jaarlijks een bijeenkomst voor alle partners.
- We zetten steviger in op de samenwerking met scholen. We doen dit om kinderen en jongeren beter te bereiken en ook om via deze weg hun ouders erbij te betrekken.
- Met woningcorporaties werken we samen om huisuitzettingen wegens huurachterstanden zoveel als mogelijk te voorkomen. Dit willen we ook oppakken met de particuliere verhuurders in Stichtse Vecht. Verder gaan we met o.a. woningcorporaties en particuliere verhuurders in gesprek over de aanpak van energiearmoede.

The background features a series of overlapping, semi-transparent geometric shapes in shades of green and blue, creating a layered, mountain-like effect. A large, stylized, teal-colored symbol, resembling a combination of a vertical line and a circular loop, is positioned on the right side of the image. A solid green rectangular box is located in the upper left quadrant.

Regelingen

Regelingen

Regelingen laag inkomen

In Stichtse Vecht zijn verschillende regelingen beschikbaar voor de ondersteuning van mensen met een laag inkomen. Ook zijn er organisaties die zich inspannen voor deze doelgroep en waar we actief mee samenwerken. Dit bestaande aanbod zetten we voort, waarbij de regelingen en bijbehorende (aanvraag-) processen worden aangepast naar de kaders en uitgangspunten van deze nota. Dat betekent dat we het aantal regels waar mogelijk verminderen, meer ruimte maken voor het bieden van een passende oplossing en aanvraagprocessen vereenvoudigen.

De regelingen uit het minimabeleid van de gemeente Stichtse Vecht hebben tot doel inwoners te laten meedoen, hen financieel te ondersteunen in hun inkomen als dit (tijdelijk) lager is en zo schulden te voorkomen. De regelingen richten zich op verschillende uitgaven en hebben verschillende inkomensgrenzen. De verschillende inkomensgrenzen dragen bij aan het voorkomen van de armoedeval. Op het moment dat het inkomen stijgt, blijft recht bestaan op sommige regelingen.

In 2019 en 2020 hebben verschillende ontwikkelingen ertoe geleid dat we, vooruitlopend op dit nieuwe beleid, keuzes hebben gemaakt in het minimabeleid. Het voortzetten van de collectieve zorgverzekering via DSW en de compensatieregeling voor het wettelijk verplicht eigen risico, zijn belangrijke voorbeelden. Ook is het Kindpakket geïntroduceerd, Stichting Leergeld Stichtse Vecht gestart en de Individuele Studietoelage verhoogd. We bouwen voort op deze keuzes en ontwikkelingen.

Overzicht regelingen

Onderstaande regelingen zijn bestaande regelingen die worden voortgezet.

Inkomensgrens 130%

Collectieve zorgverzekering via DSW

Inwoners met een inkomen tot 130% van de bijstandsnorm bieden we een collectieve zorgverzekering aan. Deze verzekering biedt inwoners een verzekering met uitgebreide vergoedingen voor veelgebruikte zorg tegen een lagere premie. De zorgverzekering draagt bij aan het tegengaan van schulden en zorgmijding. De reguliere basis- en aanvullende verzekering van DSW is voor inwoners van Stichtse Vecht verruimd met een Gemeentepakket. De gemeente betaalt dit pakket volledig en zorgt er voor dat inwoners extra ruime vergoedingen in hun aanvullende verzekering hebben. Op de aanvullende verzekering bieden we een maandelijkse korting.

Inkomensgrens 125%

Kindpakket

In Stichtse Vecht moeten alle kinderen mee kunnen doen. Zodat zij kunnen sporten, muziekles volgen en mee kunnen op schoolreisjes. Het inkomen van hun ouders mag daarbij geen belemmering zijn. In Stichtse Vecht hebben we daarom een Kindpakket: verschillende regelingen en vergoedingen om kinderen en hun ouders te ondersteunen. Het hebben van de U-Pas is de voorwaarde om gebruik te maken van het Kindpakket.

Het Kindpakket bestaat uit:

- Een computerregeling inclusief vergoeding voor internetkosten
- Een tegemoetkoming in de kosten voor schoolspullen
- De zwemregeling voor het behalen van een A en B diploma
- Een persoonlijk tegoed op de U-Pas voor sportieve en culturele activiteiten, of activiteiten op school
- Het Jeugdfonds Sport & Cultuur – biedt financiële ondersteuning bij kosten die gemaakt worden bij sportverenigingen of culturele organisaties zoals muziekscholen.
- Stichting Leergeld Stichtse Vecht – biedt hulp bij het aanvragen van regelingen, of biedt ondersteuning in natura

De eerste drie regelingen voeren we als gemeente zelf uit; deze kunnen in één keer worden aangevraagd. In de toekomst willen we deze regelingen onderbrengen bij de U-Pas, zodat het voor inwoners nog eenvoudiger wordt om gebruik te maken van deze regelingen. Dit betekent ook een verlichting van de administratie aan onze kant.

U-Pas

De U-Pas is een gratis pas voor inwoners van Stichtse Vecht met een inkomen tot 125% van de bijstandsnorm. Met de U-Pas kan het hele gezin meedoen aan sportieve en culturele activiteiten, ook biedt de pas korting op producten en toeristische attracties. Iedere pashouder heeft een eigen tegoed. Zij bepalen zelf aan welke activiteiten of acties zij dit budget uitgeven.

Inkomensgrens 110%

Compensatieregeling wettelijk verplicht eigen risico

In 2020 is de compensatieregeling voor het wettelijk verplicht eigen risico vastgesteld. Het verzekeren van het eigen risico is sinds 2020 niet meer mogelijk via de collectieve verzekering. Deze compensatieregeling biedt inwoners met een laag inkomen en hoge zorgkosten een tegemoetkoming in de kosten van het eigen risico.

Vergoeding voor huisraad / gebruiksgoederen

Inwoners kunnen een vergoeding aanvragen voor de aanschaf of vervanging van duurzame gebruiksgoederen, zoals een wasmachine, fornuis, koelkast of bed.

Inkomensgrens 110%

Kinderopvangtoeslag op Sociaal Medische Indicatie

Voor inwoners met een inkomen tot 110% van de bijstandsnorm worden de kosten voor kinderopvang op sociaal medische indicatie (SMI) volledig vergoed, als zij zelf geen recht hebben op kinderopvangtoeslag. Voor inwoners met een hoger inkomen dan 110% geldt dat zij een inkomensafhankelijke eigen bijdrage moeten betalen. De overige kosten van de kinderopvang worden vergoed.

Individuele inkomenstoeslag

Onderdeel van de Participatiewet is de Individuele Inkomenstoeslag (IIT). Dit is een toeslag voor iedereen die voor langere tijd (3 jaar) is aangewezen op een inkomen lager dan 110% van de bijstandsnorm en geen uitzicht heeft op inkomensverbetering. De IIT wordt jaarlijks uitgekeerd en is een aanvulling op het inkomen. De ontvanger bepaalt zelf waar de IIT aan wordt uitgegeven.

Individuele Bijzondere Bijstand

Ook bijzondere bijstand is onderdeel van de Participatiewet. Inwoners kunnen bijzondere bijstand ontvangen als er bijzondere omstandigheden zijn waardoor noodzakelijke uitgaven niet kunnen worden gedaan met een laag inkomen. Bijzondere bijstand kan voor vele doeleinden worden toegekend en gaat altijd over een individuele situatie. In beleidsregels kan het college een standaardisering aanbrengen om rechtsgelijkheid en rechtszekerheid te bevorderen. Op dit moment is de bijzondere bijstand in meerdere beleidsregels vastgelegd. Deze beleidsregels worden geactualiseerd, samengevoegd tot één beleidsregel en opnieuw vastgesteld.

Geen inkomensgrens

Individuele studietoeslag

Een ander onderdeel van de Participatiewet is de Individuele Studietoelage. Een financiële steun in de rug voor studenten met een beperking, die als gevolg van die beperking niet in staat zijn om te werken naast de studie. In 2020 is het beleid in Stichtse Vecht verruimd vooruitlopend op de wetwijziging. De voorwaarden en de hoogte van de IST worde door de Rijksoverheid bepaald in een Algemene Maatregel van Bestuur; de beoogde ingangsdatum is 1 juli 2021. Dit beperkt de beleidsvrijheid voor gemeenten die er tot nu toe was. De regeling wordt uitgevoerd conform de nieuwe landelijke wet- en regelgeving.

Inkomensgrens 100%

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen

Inwoners met een inkomen op of onder bijstandsniveau kunnen kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen aanvragen. De uitvoering hiervan is belegd bij de Belasting samenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU).

Meten en effecten

The background features a series of overlapping, semi-transparent geometric shapes in shades of teal, light blue, and purple, creating a layered, mountain-like effect. A large, stylized ampersand (&) in a dark teal color is positioned on the right side, partially overlapping the purple and light blue shapes.

Meten en effecten

Een belangrijk onderdeel van beleidsontwikkeling zijn de effecten die we willen bereiken en indicatoren die iets zeggen over het gewenste effect. We willen datagestuurd werken en het effect van ons beleid en lokale ontwikkelingen bundelen in een Armoedemonitor. Ook de kwaliteit van onze dienstverlening wordt voortdurend gemeten, waaruit we lessen leren en toepassen.

In de commissie Sociaal Domein (oktober 2020) is dit onderdeel besproken, bij de behandeling van de peilnota. In die commissievergadering is besproken dat na vaststelling van het beleid er dieper wordt ingegaan op de monitoring en verantwoording van het beleid. Dit wordt met de klankbordgroep monitor Sociaal Domein vormgegeven. Dit betekent niet dat hier niet al over is nagedacht bij het opstellen van dit beleid.

Op basis van de doelstellingen uit het hoofdstuk 'Waar staan we voor' van dit beleidsplan onderscheiden we een eerste aantal belangrijke maatschappelijke effecten die we willen bereiken. Per effect worden ook enkele (effect) indicatoren voorgesteld. Dit vormt de basis voor de monitoring en verantwoording van dit beleidsplan.

Data gestuurd werken

Naast de gewenste effecten en bijbehorende indicatoren heeft Stichtse Vecht een duidelijke ambitie op het gebied van data gestuurd werken. Ook bij de uitvoering van dit beleidsplan speelt dit een belangrijke rol; ook bevindt data gestuurd werken binnen deze thema's zich op dit moment nog in een beginfase. Dit nieuwe beleidsplan is het moment om hier een impuls aan te geven. De hierboven genoemde indicatoren zijn voorbeelden van data die we willen gebruiken om ons beleid te monitoren en onze doelstellingen te bereiken. Deze lijst kan worden aangevuld, en vervolgens worden geanalyseerd op wijk- en/of kernniveau. Dit laatste maakt het mogelijk om gerichte acties in te zetten op actuele problematiek in een wijk of kern.

Armoedemonitor

We ontwikkelen een eigen dataset door het benutten van bestaande data en het verzamelen van nieuwe data. Deze dataset geeft ons, in de loop der jaren, steeds meer informatie over het effect van ons beleid en lokale ontwikkelingen op het gebied van armoede en schulden in Stichtse Vecht. De belangrijkste thema's bundelen we in een armoedemonitor, die ten minste één keer per jaar wordt uitgebracht. De armoedemonitor komt in samenspraak met de klankbordgroep monitor Sociaal Domein tot stand.

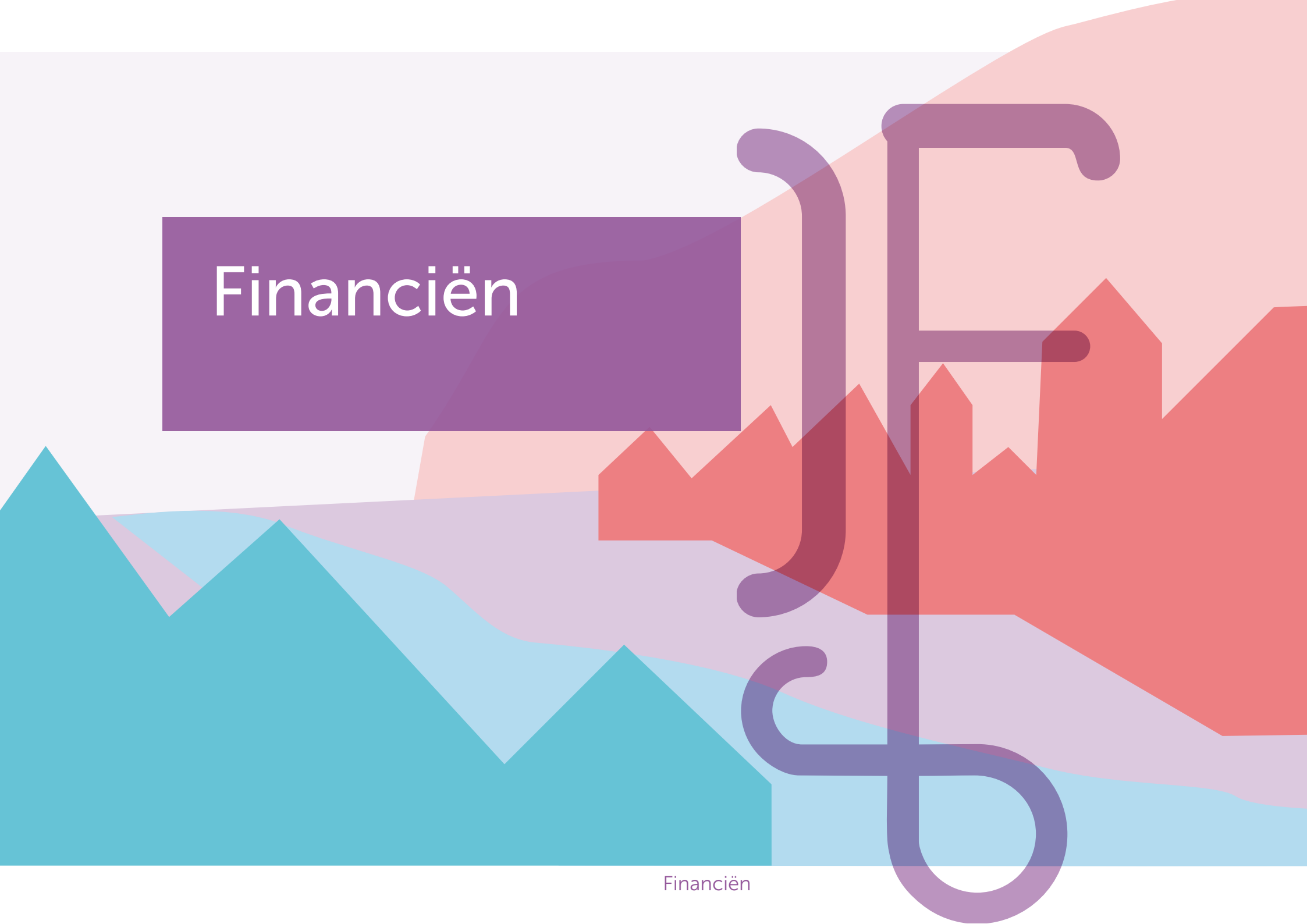
Kwaliteit dienstverlening

De gewenste effecten en doelstellingen van dit plan worden sneller bereikt door kwalitatief goede dienstverlening. De gemeente Stichtse Vecht is lid van de Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet (NVVK). De NVVK is de grootste branchevereniging voor schuldhulpverlening en sociaal bankieren. Iedere drie jaar wordt een audit uitgevoerd bij alle leden, waarin de organisatie wordt getoetst aan het Toetsingskader Lidmaatschap NVVK. Hiermee wordt de kwaliteit geborgd. In 2019 is de audit voor het laatst uitgevoerd en is de gemeente Stichtse Vecht met vlag en wimpel geslaagd.

Daarnaast wordt sinds 2019 een cliëntervaringsonderzoek ook voor Werk, Inkomen en Schuldhulpverlening uitgevoerd, zoals dat op grond van de Jeugdwet en de Wmo al langer wettelijk verplicht is. De resultaten van dit jaarlijkse onderzoek vormen ook een belangrijke graadmeter voor de kwaliteit van onze dienstverlening.

Effecten en (effect)indicatoren

	Effect	Indicatoren
	Er zijn minder inwoners in Stichtse Vecht met (problematische) schulden	- Het aantal afgeronde WSNP- en SHV-trajecten neemt toe - Het aantal woningontuimingen en/of afsluitingen van gas/water/licht neemt af - Het aantal wanbetalers van zorgverzekeringen neemt af - Het gemiddelde schuldenbedrag waarmee inwoners zich melden neemt af
	Inwoners zijn beter in staat hun eigen financiën te beheren	- Het aantal hernieuwde aanvragen / her-aanvragers neemt af - Het aantal mensen dat een traject budgetcoaching en/of budgetbeheer afrondt neemt toe
	Er zijn minder inwoners in Stichtse Vecht die rond moeten komen van een laag inkomen	- Het aantal huishoudens met inkomen tot 101%, 110%, 125% en 130% van het sociaal minimum (in % van het totaal aantal huishoudens) neemt af - De gemiddelde duur van bijstandafhankelijkheid neemt af
	Er zijn meer inwoners die gebruik maken van regelingen uit het minimabeleid.	- Het aantal inwoners / huishoudens (in % van de totale doelgroep) dat gebruik maakt van één of meerdere regelingen neemt toe
	Meer kinderen doen mee	- Het aantal kinderen (in % van de totale doelgroep) dat gebruik maakt van het Kindpakket neemt toe - Het aantal kinderen (in % van de totale doelgroep) dat lid is van sportclubs, muziekscholen, etc. neemt toe

The background features a series of overlapping, semi-transparent geometric shapes. On the left, there are teal and light blue mountain-like peaks. In the center, there are light purple and pinkish-red shapes. On the right, a large, dark red, jagged shape resembling a city skyline or a stylized 'F' dominates the space. A large, stylized, purple 'F' is superimposed over the right side of the image, partially overlapping the red jagged shape and the light purple shapes. The word 'Financiën' is written in white inside a purple rectangle on the left and in purple at the bottom center.

Financiën

Financiën

Financiën

De acties uit dit beleidsplan worden in principe binnen de bestaande financiële kaders uitgevoerd. Het is mogelijk dat er binnen deze budgetten verschuivingen worden aangebracht. Op het moment dat door autonome ontwikkelingen (zoals een verhoogd aantal inwoners met schulden) extra financiële middelen noodzakelijk zijn, wordt dit in de reguliere P&C-cyclus opgenomen.

In dit beleidsplan is geen rekening gehouden met mogelijke extra kosten als gevolg van Corona. Mocht dit zich voordoen in 2021, bestaat de mogelijkheid om een beroep te doen op de coronareserve.

Het kabinet heeft, als gevolg van de corona-crisis, extra incidentele middelen beschikbaar gesteld. In totaal gaat het om €146 miljoen. Het grootste deel van dit bedrag is bestemd voor het gemeentelijk schuldenbeleid. Deze middelen worden via het gemeentefonds uitgekeerd. In totaal betreft het €15 miljoen in 2020 en €30 miljoen in 2021 voor schuldhelpverlening (voor Stichtse Vecht ca €30.000 in 2020 en ca €60.000 in 2021). Voor bijzondere bijstand wordt een extra uitkering van €5 miljoen in 2020 en €10 miljoen in 2021 toegevoegd aan het gemeentefonds (voor Stichtse Vecht ca €10.000 in 2020 en ca €20.000 in 2021).

Deze middelen worden, conform ons gemeentelijk beleid, toegevoegd aan de coronareserve.

Het kabinet investeert eveneens in een versnelling van de brede schuldenaanpak en aanpak van armoede (€3 miljoen in 2020 en €8 miljoen in 2021). Dit zijn landelijke middelen, die niet rechtstreeks aan gemeenten worden overgemaakt.

Tenslotte worden er gesprekken gevoerd over het oprichten van een waarborgfonds om problematische schulden sneller te kunnen afwikkelen. Het gaat om €30 miljoen in 2021. Dit zijn ook landelijke middelen, die niet rechtstreeks aan gemeenten worden overgemaakt. We zorgen dat we aangesloten zijn op deze ontwikkelingen, zoals opgenomen in het hoofdstuk 'Waar staan we voor'.

Meerjarenbegroting 2021-2024

	2021	2022	2023	2024
Bijzondere bijstand	€914.897	€914.897	€914.897	€903.853
Minimabeleid	€806.400	€806.400	€806.400	€806.400
Kwijtschelding	€464.004	€464.004	€464.004	€464.004
Totaal	€2.185.301	€2.185.301	€2.185.301	€2.174.257
Schuldhelpverlening	€269.465	€269.465	€269.465	€269.465

Bijlage

Bijlage 1 Evaluaties

Beleidsplan Schuldhulpverlening 2016 – 2020: Terugblik op de doelstellingen

Doelstelling 1

We bereiken mensen in een eerder stadium. Als dit slaagt daalt mogelijk het gemiddelde schuldbedrag van onze klanten.

Behaald

Er zijn vergeleken met de start van het traject preventie en vroegsignalering (sinds 2016), minder aanmeldingen voor SHV. Daarentegen ziet Leef een toename van cliënten voor ondersteuning door budgetmaatjes en de sociaal raadslieden. We beschikken niet over de informatie om te kunnen bevestigen of te ontkennen dat het gemiddeld schuldbedrag is gedaald.

Aanbevelingen

- Blijven inzetten op en investeren in preventie & vroegsignalering om dure en intensieve trajecten te voorkomen. En uiteraard om onze inwoners zoveel mogelijk narigheid en ellende te besparen.
- Doorgaan met inzetten op zo vroeg mogelijk oppikken van signalen.

Doelstelling 2

We betrekken burgers, onze maatschappelijke partners en bedrijven bij het signaleren van schulden.

Behaald

Hier is de afgelopen jaren veel tijd en energie in geïnvesteerd; zie ook onder 1.

Aanbevelingen

- Winst te behalen door partijen uit te breiden, zowel qua type/soort als aantal.
- Bundelen van signalen in een systeem is aan te bevelen.

Doelstelling 3

Iedereen die zich meldt voor hulp bieden wij zo snel mogelijk een gesprek. We streven er naar om burgers in een crisissituatie uiterlijk de dag na melding te spreken. Voor andere burgers geldt dat we streven naar een gesprek binnen een werkweek. We overschrijden de maximale wettelijke termijnen niet.

Behaald

Met de kanttekening dat het voeren van een gesprek binnen een week na aanmelding erg snel is, mede omdat inwoners de nodige informatie moeten verzamelen en meenemen. Standaard is dit gesprek binnen 2 weken.

Aanbevelingen

- Continueren.

Doelstelling 4

We zoeken hulp zo dicht mogelijk bij de burger. Dat betekent dat eigen aangedragen oplossingen of oplossingen in het netwerk als eerste worden onderzocht.

Behaald

Dit is inderdaad de werkwijze. We vragen de inwoner wat hij zelf heeft gedaan of kan doen en of er personen in diens nabije omgeving zijn die kunnen helpen en steunen.

Aanbevelingen

- Zet dit door, ook verder in de hele keten van schuldhulpverlening.

Doelstelling 5

We zoeken de oplossingen die het minst ingrijpend zijn voor de burger. Dit betekent dat we liever tijdelijk dan structureel voorzieningen aanbieden en de burger zoveel mogelijk eigen regie laten behouden.

Behaald

Waarbij wordt opgemerkt dat een tijdelijke oplossing wel moet bijdragen aan de structurele oplossing.

Aanbevelingen

- Meer inzetten op oplossingen die het minst ingrijpend zijn.

Doelstelling 6

We zetten pas gespecialiseerde schuldhulpverlening in als de situatie van de burger stabiel is en een schuldregeling kans van slagen heeft.

Behaald

Aanbevelingen

- Continueren.

Doelstelling 7

Bij schuldregelingen kiezen we zo veel mogelijk voor een saneringskrediet in het belang van de klant.

Niet behaald

Aanbevelingen

- Gemeente Stichtse Vecht biedt nog geen saneringskredieten.
- Onderzoeken van de mogelijkheden en hoe dit vorm te geven.

Doelstelling 8

We organiseren extra ondersteuning en nazorg om slagingspercentage te verhogen en ons recidivepercentage te verlagen.

Behaald

We organiseren zowel extra ondersteuning als nazorg. Sinds de extra ondersteuning in de vorm van budgetmaatjes en sociaal raadslieden, worden de trajecten vaker succesvol doorlopen.

Aanbevelingen

- Continueren.

Doelstelling 9

We hechten grote waarde aan het lidmaatschap van de NVVK om de kwaliteit van onze gespecialiseerde schuldhulpverlening te waarborgen.

Behaald

Aanbevelingen

- We blijven lid van de NVVK.

Beleidsplan minimabeleid 2015 – 2020: Terugblik op de doelstellingen

Doelstelling 1

Inkomensondersteuning om financiële armoede te voorkomen

Behaald

Er is in de afgelopen beleidsperiode inkomensondersteuning in allerlei vormen geboden aan inwoners om te voorkomen dat er financiële problemen ontstaan. Bij bestaande financiële problemen is er ondersteuning geboden om te voorkomen dat problemen verergeren. Door het verstrekken van uitkeringen, bijzondere bijstand en diverse regelingen en voorzieningen uit het minimabeleid is inkomensondersteuning geboden. Het is echter een doelstelling waarop blijvend ingezet moet worden.

Aanbevelingen

- Het voorkomen van financiële armoede is ook in de toekomst een belangrijke doelstelling voor de gemeente.
- Inkomensondersteuning is voor ieder individu of ieder huishouders anders om het gewenste doel te bereiken. Meer ruimte in regels en een andere manier van denken en doen is nodig, om dat te kunnen bieden.
- De uitgangspunten van Slim Vertrouwen in de praktijk brengen.
- Deze doelstelling moet meetbaar worden gemaakt, om de voortgang beter te kunnen beoordelen.

Doelstelling 2

Voorkomen van sociaal isolement door een goed minimabeleid

Behaald

In de afgelopen periode is er ingezet op het bevorderen van participatie en meedoen, waarmee een sociaal isolement is voorkomen voor inwoners. Een belangrijk voorbeeld hoe hier op is ingezet is de U-Pas. Deze pas is er op gericht om de participatie te bevorderen, door een financiële bijdrage te leveren in de kosten van vele activiteiten. Voor zowel volwassenen als kinderen. Voor kinderen is er daarnaast een Kindpakket geïntroduceerd, zie ook doelstelling 3, ter bestrijding van het sociale isolement. Het is echter een doelstelling waarop blijvend ingezet moet worden.

Aanbevelingen

- Het voorkomen van een sociaal isolement is ook in de toekomst een belangrijke doelstelling voor de gemeente, vanuit diverse thema's binnen het sociaal domein.
- Inzet vanuit de diverse thema's verbinden, zodat de regelingen en voorzieningen uit het minimabeleid nog beter worden benut.
- Het vereenvoudigen van regelingen en extra inzet op de promotie van het beschikbare aanbod draagt bij aan de verdere realisatie van deze doelstelling.

Doelstelling 3

Kinderen moeten gelijke kansen krijgen om hun talenten te ontplooien, ongeacht het inkomen in het gezin. Alle kinderen moeten mee kunnen doen in de maatschappij

Behaald

In Stichtse Vecht is het Kindpakket geïntroduceerd in 2020 en Stichting Leergeld Stichtse Vecht is opgericht in 2019. Dit zijn twee belangrijke mijlpalen in de aanpak van armoede onder kinderen. Net als de vorige doelstellingen is dit een doelstelling voor een langere termijn. Blijvende inzet op dit doel is nodig.

Aanbevelingen

- Voortzetten en uitbreiden van inzet op dit onderwerp, onder andere door meer voorlichtingsmogelijkheden en bewustwording op scholen te creëren.
- Vereenvoudigen van aanvraagprocedures en voorwaarden om meer duidelijkheid te bieden.
- Meer promotie voor het Kindpakket, om het gebruik te verhogen. Intensiveren van samenwerking met scholen, organisaties en verenigingen waar veel kinderen te vinden zijn.

Doelstelling 4

Armoede bestrijden door het gebruik van regelingen te stimuleren.

Behaald

Er is in de afgelopen jaren veel ingezet op het promoten van regelingen, om het gebruik te vergroten. Een belangrijk voorbeeld is de gids 'Rondkomen in Stichtse Vecht' die is uitgebracht. Daarnaast zijn er voor verschillende regelingen communicatiecampagnes ingezet om het gebruik te vergroten, zoals voor de collectieve zorgverzekering en het Kindpakket. Bij de collectieve zorgverzekering heeft dit – tot de versobering per 2020 – geleid tot een forse toename van het aantal deelnemers sinds 2015.

Voor deze doelstelling geldt ook dat de inzet hierop nodig blijft. Het is van groot belang dat inwoners de regelingen waar zij recht op hebben kennen én dat zij weten hoe en waar deze moeten worden aangevraagd.

Aanbevelingen

- Meer promotie en bekendheid voor regelingen en voorzieningen.
- Communiceren in duidelijke en begrijpelijke taal.
- Eenvoudige aanvraagprocedures.

Doelstelling 5

Via een goed armoedebelief bijdragen aan de reïntegratie en daarmee (financiële) zelfredzaamheid bevorderen.

Behaald

De regelingen en voorzieningen uit het minimabeleid zijn o.a. ingezet voor inwoners die (tijdelijk) werkloos zijn om er voor te zorgen dat zij zich kunnen richten op hun reïntegratie en participatie. Wederom een doelstelling waar blijvend aandacht aan geschonken dient te worden. Voor de bestaande en toekomstige doelgroep is dit immers ook belangrijk. Betaald werk blijft het uitgangspunt.

Aanbevelingen

- Betaald werk is het beste instrument om financiële zelfredzaamheid te bevorderen. Stem inkomensondersteuning en ondersteuning bij reïntegratie op elkaar af.

Doelstelling 6

Preventie om te voorkomen dat een beroep op maatwerk (wmo) en/of individuele (Jeugdwet)voorzieningen nodig is

Deels behaald

Er zijn goede stappen gezet op het gebied van preventie en vroegsignalering. Het aantal inwoners met een bijstandsuitkering nam – tot de coronacrisis – af. De inzet op het vinden van betaald werk is een belangrijk instrument in het voorkomen van financiële problemen en langdurige financiële afhankelijkheid. Ook is er een goede samenwerking met verschillende ketenpartners die contact hebben met inwoners met (dreigende) financiële problemen.

Aanbevelingen

- Meer aandacht voor levensgebeurtenissen, waarvan bekend is dat deze tot financiële problemen kunnen leiden.
- Intensivering van samenwerking tussen verschillende partijen.

Doelstelling 7

Het is van belang maatwerk te kunnen bieden. Algemeen geldende specifieke regelingen alleen, als dat de doeltreffendheid bevordert.

Over deze doelstelling is niet aan te geven of de doelstelling is behaald.

Er zijn passende oplossingen in verschillende situaties (maatwerk) geboden aan inwoners, waarin doeltreffende interventies zijn ingezet.

Echter, er is winst te behalen op dit onderdeel. Het bieden van maatwerk en het doen wat er nodig is voor de inwoner is nog niet het leidende principe binnen ons minimabeleid en de inkomensondersteuning. Vanuit de motie Slim Vertrouwen zijn verschillende stappen gezet die hieraan bijdragen, maar het vraagt tijd om een cultuurverandering te realiseren.

Aanbevelingen

- Het vereenvoudigen van regelingen en het verminderen van regels leidt tot meer ruimte in de inkomensondersteuning van inwoners. De diverse regelingen en voorzieningen moeten hier op worden aangepast.
- Voortzetten van de inzet op Slim Vertrouwen.
- Stel een maatwerkbudget in. Dit vergroot de mogelijkheden om maatwerk te kunnen leveren, naast de bestaande ruimte in de wet.

Inhoud Gemeente Stichtse Vecht

Ontwerp blik grafisch ontwerp

Dit beleidsplan is duurzaam vormgegeven.

Het is gemaakt om digitaal te lezen.

We raden je aan dit document niet te printen.

Gemeente Stichtse Vecht
Endelhovenlaan 1
3601 GR Maarssen

www.stichtsevecht.nl

info@stichtsevecht.nl

☎ 14 0346

Geldzorgen, vragen of problemen?

De gemeente Stichtse Vecht helpt

De gemeente Stichtse Vecht vindt het belangrijk dat alle inwoners mee kunnen doen in de samenleving. Ook als je een laag inkomen of schulden hebt. Daarom hebben we plannen gemaakt. Met die plannen willen we voorkomen dat je geldproblemen krijgt. En als je al problemen hebt, kunnen we je helpen. Zo kan iedereen meedoen. In dit document vind je de doelen en regelingen van de gemeente om jou op weg te helpen.

Inhoud

Vroeg in beeld

Makkelijk hulp
vragen

Voor nu en
voor later

Kansen voor
kinderen

Extra aandacht

Samen tegen
armoede

Doel 1: vroeg in beeld

Mensen met (dreigende) financiële problemen en/of schulden wachten vaak lang voor ze om hulp vragen. Zo worden de problemen steeds erger. De gemeente Stichtse Vecht wil je hulp bieden voordat je problemen te groot worden. We vinden het belangrijk dat iedereen weet welke ondersteuning er is en hoe je daar gebruik van kunt maken. Ook willen we geldzorgen bespreekbaar maken. Zo doorbreken we het taboe.

Het hulpaanbod is voor iedereen duidelijk

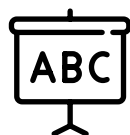
- Je weet welke hulp er is in de gemeente.
- Er komt een nieuwe minimagids 'Rondkomen in Stichtse Vecht'.
- We gebruiken filmpjes en flyers die voor iedereen begrijpelijk zijn.

Ervaringskennis inzetten

- Mensen die hetzelfde meegemaakt hebben, helpen met kennis en ervaring.

Voorkomen dat financiële problemen ontstaan en bestaande problemen verergeren

Samenwerken met scholen

- Jongeren krijgen op de middelbare school les over armoede en schulden.
- Jongeren leren met geld om te gaan.

Anderen merken op dat je misschien problemen hebt

- Wij horen het van anderen als je een achterstand hebt met huur, water, zorgverzekering, elektra, gas en warmte.
- De huisarts, jeugdzorg, sportvereniging, school en je werkgever maken geldzorgen bespreekbaar.

Doel 2: Makkelijk hulp vragen

Soms zijn de regelingen en procedures ingewikkeld. De gemeente Stichtse Vecht wil ze makkelijker maken. Ook vinden we het belangrijk dat je de hulp krijgt die bij jou en jouw situatie past.

Het is makkelijk om hulp aan te vragen.
Je krijgt de hulp die bij jou past.

Een regeling aanvragen is makkelijk

- Als we weten dat je recht hebt op een regeling, sturen we het aanvraagformulier naar je toe.
- We verminderen de regels & voorwaarden waar dat kan.

Passende ondersteuning

- Soms passen bestaande regelingen of ondersteuning niet bij jouw situatie. Samen kijken we hoe we je kunnen helpen.

Jij staat voorop

- We bieden hulp die zo goed mogelijk bij jouw situatie past.
- We ondersteunen je als je stress hebt.

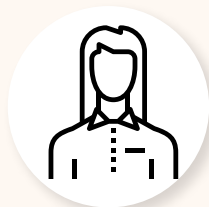

Duidelijk en vindbaar

- De informatie is eenvoudig geschreven.
- De informatie is makkelijk te vinden.

Doel 3: voor nu en voor later

De gemeente Stichtse Vecht wil voorkomen dat je financiële problemen krijgt. Heb je al problemen? Dan willen wij dat ze niet erger worden. Daarom bieden we snel hulp en ondersteuning. Ook krijg je nog steeds zorg als je schulden traject klaar is. Zo werken we aan een betere financiële situatie, ook voor later.

Coaching en begeleiding

- Er zijn budgetmaatjes om je te ondersteunen.
- Je kunt een cursus volgen om beter met geld om te leren gaan.

We zorgen voor rust

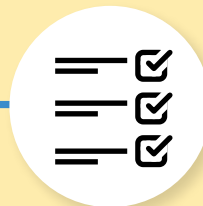
- Je kan een saneringskrediet krijgen, ook voor kleine schulden.
- We bieden budgetbeheer aan.

Je krijgt hulp om je financiële situatie te verbeteren. Voor nu en in de toekomst.

Schuldhelptraject versnellen

- We maken zo snel mogelijk afspraken met schuldeisers.
- Je kunt sneller hulp krijgen door collectief schuldregelen.

Breed aanbod aan ondersteuning

- Er zijn verschillende regelingen voor mensen met een laag inkomen.
- We helpen je bij het vinden van betaald werk.

Nazorg

- Je krijgt nog steeds ondersteuning als je traject afgelopen is.
- We gaan aan de slag met 'het Huishoudboekje'. Via dit project kan de gemeente de belangrijkste vaste lasten van je overnemen.

Doel 4: kansen voor kinderen

Kinderen van ouders met een laag inkomen of financiële problemen krijgen vaak minder kansen. Bijvoorbeeld om hun talenten te ontwikkelen. Daarnaast krijgen zij later vaak zelf ook schulden. De gemeente Stichtse Vecht wil dat doorbreken.

Anderen merken op dat er problemen of geldzorgen zijn

- Scholen, sportverenigingen en andere plekken waar kinderen komen merken geldzorgen op. Ze weten waar je welke hulp kan krijgen.

Kinderen krijgen de kans om hun talenten te ontwikkelen

Kindpakket

- Kinderen en jongeren kunnen deelnemen aan activiteiten om hun talenten te ontwikkelen. Dit is bijvoorbeeld een sport of een activiteit op school.
- Kinderen krijgen producten die nodig zijn om mee te doen, zoals een computer of sportspullen.

Samenwerken met scholen

- Jongeren krijgen op de middelbare school les over armoede en schulden.
- Jongeren leren met geld om te gaan.

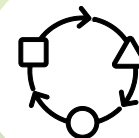
Doel 5: extra aandacht

Er zijn mensen die meer risico lopen om financiële problemen te krijgen. Dat kan bijvoorbeeld komen omdat je een verstandelijke beperking hebt. Maar ook een verandering in je leven kan de oorzaak zijn van problemen. Dat is bijvoorbeeld als je je baan verliest of gaat scheiden. Ook merken veel mensen de gevolgen van het coronavirus. De gemeente Stichtse Vecht heeft extra aandacht voor deze inwoners.

Het hulpaanbod is voor iedereen duidelijk

- Je weet welke hulp er is in de gemeente.
- Er komt een nieuwe minimagids 'Rondkomen in Stichtse Vecht'.
- We gebruiken filmpjes en flyers die voor iedereen begrijpelijk zijn.

Bij veranderingen in je leven

- Er zijn bijeenkomsten waar je tips en informatie krijgt.
- Je ontmoet mensen die hetzelfde meegemaakt hebben.

Er is extra aandacht voor kwetsbare inwoners

Zzp'ers

- We bieden zzp'ers hulp en ondersteuning bij financiële zorgen en problemen.

Inwoners die moeite hebben met lezen of schrijven

- Je krijgt hulp van de bibliotheek.

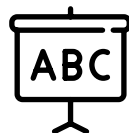

Inwoners die niet zo goed zijn met computers

- De bibliotheek ondersteunt je hierbij.

Doel 6: samen tegen armoede

Er zijn veel organisaties in Stichtse Vecht die armoede willen voorkomen en oplossen. De gemeente Stichtse Vecht wil de samenwerking met deze organisaties sterker maken. Want samen weten we meer. En samen kunnen we meer bereiken.

Samenwerken met scholen

- Jongeren krijgen op de middelbare school les over armoede en schulden.
- Jongeren leren met geld om te gaan.

Samenwerken om armoede te voorkomen en te bestrijden

Samenwerkingsnetwerk

- Kennis en ervaring met elkaar delen.
- Samen activiteiten ontwikkelen.

Samenwerken met onder andere:

- kerken, woningcorporaties, verenigingen en zorgaanbieders.
- [Stichting Leergeld](#)
- [Leef MD](#)
- [Voedselbank](#)
- [Kledingbank](#)

Regelingen

Gemeente Stichtse Vecht heeft verschillende regelingen om je te ondersteunen als je een laag inkomen hebt. Ook zijn er organisaties die zich dan voor je inzetten. Daar werken wij, als gemeente, mee samen.

Het doel van deze regelingen is om je (tijdelijk) financieel te ondersteunen. Zo zorgen we ervoor dat je toch kan meedoen in de samenleving. Je kunt bijvoorbeeld meedoen aan activiteiten die je anders niet kan betalen.

De regelingen hebben verschillende inkomensgrenzen. Ligt jouw inkomen onder de genoemde grens? Dan kun je van de regelingen gebruik maken.

inkomensgrens 130%

Collectieve zorgverzekering via DSW

- Met deze verzekering krijg je uitgebreide vergoedingen voor veelgebruikte zorg. Daar betaal je minder geld voor.
- Extra vergoedingen met het Gemeentepakket.
- Maandelijkse korting op aanvullende verzekering.

inkomensgrens 125%

U-pas

- Je kunt met het hele gezin meedoen aan sportieve en culturele activiteiten.
- Je krijgt korting op producten en toeristische attracties.

Kindpakket

- Je kunt een computer of laptop aanvragen. Ook krijg je een vergoeding voor internetkosten.
- Je krijgt een bijdrage voor spullen voor school. Bijvoorbeeld voor gymkleding of een schoolreisje.
- Je krijgt een vergoeding voor zwemlessen.
- Een persoonlijk tegoed op je U-Pas voor sportieve en culturele activiteiten, of activiteiten op school.
- Het Jeugdfonds Sport & Cultuur biedt je financiële ondersteuning voor sportverenigingen of culturele organisaties, zoals een muziekschool.
- Stichting Leergeld Stichtse Vecht helpt je bij het aanvragen van regelingen.

Compensatieregeling wettelijk verplicht eigen risico

Als je een laag inkomen en hoge zorgkosten hebt, krijg je een tegemoetkoming in de kosten van het eigen risico.

Vergoeding voor producten voor thuis

Je krijgt een vergoeding voor het kopen of vervangen van spullen voor je huis, zoals een wasmachine, koelkast of bed.

Kinderopvangtoeslag op Sociaal Medische Indicatie

De kosten voor kinderopvang op sociaal medische indicatie (SMI) worden volledig vergoed, als je zelf geen recht hebt op kinderopvangtoeslag.

inkomensgrens 110%

Regelingen uit de participatiewet

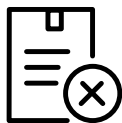
Individuele inkomenstoeslag

Deze toeslag krijg je als je inkomen 3 jaar lang lager is dan 110% van de bijstandsnorm. Je krijgt elk jaar een bedrag. Je mag zelf weten waar je het geld aan uitgeeft.

Individuele Bijzondere Bijstand

Je ontvangt deze bijstand als er bijzondere omstandigheden zijn, waardoor je noodzakelijke betalingen niet kunt doen.

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen

Je kunt kwijtschelding van de
gemeentelijke belastingen aanvragen.

inkomensgrens 100%

Individuele studietoelage

Dit is een financiële steun voor studenten
met een beperking, die door hun beperking
niet kunnen werken naast hun studie.

zonder inkomensgrens

Inhoud Gemeente Stichtse Vecht

Ontwerp Blik grafisch ontwerp

Dit is de publieksversie van het beleidsplan
'Samen in actie tegen armoede en schulden'.
Het is duurzaam vormgegeven en gemaakt
om digitaal te lezen. We raden je aan dit
document niet te printen.

Heb je vragen?

Of wil je dat we met je meedenken?

Neem dan contact met ons op:

Gemeente Stichtse Vecht

Endelhovenlaan 1

3601 GR Maarssen

www.stichtsevecht.nl

info@stichtsevecht.nl

☎ 14 0346